

16 בינואר 2025

GOLDFARB
GROSS
SELIGMAN

גולדפרב גרוס זליגמן ושות'

עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2024

עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2024 וסיכום שנה

לקראת פרסומו של הדוח התקופתי לשנת 2024, אנו מתכבדים להביא בפניכם סקירה תמציתית של עדכונים וחיידושים עיקריים שעשויים להיות רלוונטיים להכנת הדוח התקופתי לשנת 2024 וכן עדכונים וחיידושים נבחרים נוספים שחלו במהלך השנה החולפת. הסקירה תחולק לפרקים הבאים:

ייסקרו עדכונים הנוגעים בעיקרם לחלק א' לדוח התקופתי - פרק תיאור עסקי התאגיד (דוח 'הברנע');

[בפרק א' <](#)

ייסקרו עדכונים הנוגעים בעיקרם לחלק ב' לדוח התקופתי - דוח הדירקטוריון;

[בפרק ב' <](#)

ייסקרו עדכונים ודגשים הנוגעים בעיקרם לחלק ד' לדוח התקופתי - פרק 'הפרטים הנוספים';

[בפרק ג' <](#)

ייסקרו עדכונים כלליים ודגשים חשובים נוספים;

[בפרק ד' <](#)

ייסקרו פעולות והחלטות שוטפות בתחום הממשל התאגידי, המצריכות בחינה ו"תחזוקה" תקופתית, שתאגידים מדווחים רבים נוהגים לבצען בסמוך לעריכת או אישור הדוחות התקופתיים.

[בפרק ה' <](#)

ככלל, ולמעט התייחסויות מצומצמות, מזכר זה אינו כולל סקירה של עדכונים בנושאים חשובנאיים ו/או דיווח כספי. כמו-כן, מזכר זה אינו כולל את כל הוראות הגילוי והדיווח הרלוונטיות לצורך עריכתם של הדוחות התקופתיים, אלא מטרתו להסב את תשומת לב התאגידים המדווחים לעדכוני חקיקה, פסיקה, ועמדות רשות ניירות ערך ("הרשות") בעיקר מהשנה האחרונה, שעשויים להשפיע על הגילוי הנדרש בדוח התקופתי.

א. עדכונים הנוגעים לחלק א' של הדוח התקופתי (פרק תיאור עסקי התאגיד - דוח 'הברנע')

1. תזכורת - מסמך דגשים שפורסם לתאגידים המדווחים לקראת פרסום הדוחות לשנת 2023 והפעילות הצפויה של מחלקת תאגידים בשנת 2024 (24 בינואר 2024)

במסמך הדגשים שפורסמה הרשות בחודש ינואר 2024 לקראת פרסום הדוח התקופתי לשנת 2023, הובהר כי העקרונות והדגשים שפורטו במסגרת [מסמך הדגשים של הרשות מחודש נובמבר 2023 בדבר גילוי על השלכות מלחמת "חברות ברזל"](#), וכן במסגרת [עמדת סגל הרשות החשבונאית שפורסמה בחודש מאי 2020 בעניין השפעות משבר הקורונה על הגילוי והדיווח הכספי](#), עשויים להיות רלוונטיים, ויש לבחון את יישומם בשינויים המחויבים, גם ביחס להשפעת המלחמה על גילוי ומדידה בדוחות השנתיים.

בנוסף, המסמך כולל בין היתר, דגשים בעניינים הבאים:

- אומדנים ומדידת שווי הוגן, לרבות שווי הוגן של נדל"ן להשקעה, ובפרט בכל הנוגע לסבירות תחזיות ומדידת אומדנים של פריטים בדוחות הכספיים, וכן לעניין שיעור ההיוון המיושם.
- הנחת העסק החי.
- שינוי תנאי חכירות וויתורים על דמי שכירות בעקבות המלחמה.
- היוון עלויות אשראי, ובפרט השהיית היוון עלויות אשראי לפרויקטים.
- ביאור מדיניות חשבונאית.
- גילוי על גורמי הסיכון בדוחות העיתיים, ובכלל זה סיכונים ריבית ואינפלציה, סיכונים מצב בטחוני, סיכונים נזילות וחדלות פירעון, סיכונים איכות סביבה, סיכונים סייבר ודיווח על אירוע סייבר, וכן סיכונים סקטוריאליים (כגון סיכונים ייחודיים בתחום האשראי החוץ בנקאי, נדל"ן יזמי, נדל"ן מניב ועוד). ראי/ה גם סעיף 2 להלן.
- הימנעות מדיווחים הכוללים מידע חלקי אודות האירוע והשפעתו על הפעילות העסקית, וכן הימנעות מדיווחים בעלי תוכן ואופי שיווקיים.
- הקפדה על ביצוע דיווחים בהתאם למועד שבו נודע לתאגיד על האירוע.
- דיווח בזמן אמת של אירועי אשראי בר דיווח, וכן חובת פרסום דיווחים מיידיים אודות אירוע אשראי שאינו מקיים את החזקות הכמותיות להגדרת הלוואה מהותית, אולם קיימות נסיבות אחרות המקימות חובת דיווח מיידי אודותיו, כגון העמדת אשראי בתנאי מימון החורגים באופן מהותי מתנאי המימון הרגילים של התאגיד. ראי/ה גם סעיף 4 להלן.
- הקפדה על יישום התוספת החמישית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ("תקנות הדוחות") בכל הנוגע לדיווח על רכישת נכס מהותי כאמור בתקנה 36(א) לתקנות הדוחות. ראי/ה גם סעיפים 17.4, 17.5 ו-17.6 להלן.
- הקפדה על פרסום דיווחים מעדכנים בהתאם לתקנה 37א2 לתקנות הדוחות.

¹ העדכונים המובאים במזכר זה נוגעים בעיקרם לחובות הדיווח התקופתי הכלליות החלות על תאגידים מדווחים, ולצד אלו מוצע לבחון את הוראות הגילוי החלות ביחס לתחומי עיסוק או פעילות מיוחדים (ככל שנקבעו). הוראות מסימות הנוגעות לגילוי סקטוריאלי נכללו בסעיף 5 למזכר זה.

2. חידושים ודגשים בנוגע לגילויים אודות סביבה כללית, גורמי סיכון ומשתנים מקרו כלכליים

2.1 סיכונים סביבתיים

דוח ריכוז ממצאי ביקורת רחב בנושא גילוי ודיווח בדבר סיכוני איכות סביבה בתאגידים מדווחים (ספטמבר 2024)

דוח ריכוז הממצאים מפרט סוגיות מרכזיות שעלו במסגרת ביקורת שערך הרשות בנושא גילוי ודיווח בדבר סיכוני איכות סביבה בתאגידים מדווחים, ובכלל זה: (1) גילוי איכותי וכמותי ודירוג סיכוני איכות סביבה; ו-(2) ניהול ופיקוח על סיכונים אלו.

לפי ממצאי הרשות, מרבית החברות כלל לא ביצעו הערכת סיכוני סביבה, על אף שחלקן משתייכות לענפי פעילות עתירי סיכון סביבתי וחלקן לא הקיפו את מכלול סיכוני הסביבה הפוטנציאליים לחברה והתייחסו למשל רק לסיכון של אי עמידה בהוראות הדין הסביבתי ולפגיעה במוניטין החברה. בנוסף, לרוב נבחנה ההשפעה הפוטנציאלית של פעילות התאגיד על הסביבה אך לא נכללה התייחסות להשפעות הפוטנציאליות של הסביבה על החברה ופעילותה (ובפרט שינויי אקלים). עוד נמצא כי בחברות רבות בהן בוצעה הערכת סיכוני סביבה בשלוש השנים האחרונות, תוצאות הערכת הסיכונים והשלכותיה לא הוצגו בפני הדירקטוריון או ועדה רלוונטית מטעמו.

לאור ממצאי הביקורת, הרשות מפרטת את המלצותיה, בין היתר, בעניין הערכת סיכונים סביבתיים, שילוב הדירקטוריון כחלק מתפקידו הפיקוחי, ביצוע תוכנית עבודה בתחום ניהול סיכוני סביבה (מקום בו זיהתה החברה כי סיכונים אלו רלוונטיים לפעילותה) ועוד המלצות הנוגעות לחברות בהן הסיכונים הסביבתיים מהותיים לפעילותן.

הרשות רואה ביישום תהליך הערכת סיכונים סדור המתבסס על מתודולוגיה מקובלת (כגון סקר סיכונים) כלי חשוב להבטחת נאותות הזיהוי ודירוג כלל גורמי הסיכון הרלוונטיים לחברה במסגרת דוחותיה התקופתיים וממליצה כי תוצרי תהליך זה יהוו בסיס לדיון בדירקטוריון בנוגע לגורמי הסיכון הסביבתיים הרלוונטיים לחברה ונחיצות הגילוי ביחס אליהם בדוח התקופתי.

לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

2.2 עדכוני חקיקה ורגולציה בנושא הגנת הפרטיות

2.2.1 חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2024 (14 באוגוסט 2024)

בחודש אוגוסט 2024 פורסם תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, אשר ייכנס לתוקף שנה מיום פרסומו. התיקון הינו משמעותי ביותר בכל הנוגע לאיסוף ועיבוד מידע אישי ומרחיב באופן משמעותי את הסמכויות וכלי האכיפה שבידי הרשות להגנת הפרטיות ובתי המשפט. לא מן הנמנע כי התיקון ישפיע גם על החשיפות והסיכונים החלים על התאגידים בתחום זה.

לפרטים נוספים, ראי/ה מזכרים שפורסמו ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#) ו**כאן**.

2.2.2 הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) (ספטמבר 2024)

הרשות להגנת הפרטיות פרסמה הנחיה החלה על חברות אשר עיבוד מידע אישי מצוי בליבת הפעילות שלהן, או על חברות אשר פעילותן יוצרת סיכון מוגבר לפגיעה בפרטיות. זאת, בין בשל מאפייני הארגון (כגון חברות העוסקות בסחר במידע), בין בשל סוג המידע המעובד על-ידיהן ורגישותו ובין בשל היקף המידע או מספר מורשי הגישה אליו. הנחיה זו מתייחסת לחובת הפיקוח המוטלת על הדירקטוריון של חברות כאמור.

לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

2.3 תזכורת - גילויים נדרשים נוספים אודות מאפייני סביבה כללית וגורמי סיכון

בשנים האחרונות סגל הרשות הקדיש תשומת לב לגילויים הנדרשים אודות גורמי הסיכון להם חשופים תאגידיים מדווחים בתחומים שונים. בהקשר זה, ראי/ה בין היתר, את פרסומי הרשות הבאים מהשנים האחרונות:

2.3.1 [הודעת הרשות - דגשים לתאגידיים המדווחים בדבר גילוי על השלכות מלחמת "חברות ברזל" \(7 בנובמבר 2023\)](#) (מסמך זה כולל גם דגשים בנוגע לדוח הדיסקטוריון).

2.3.2 [מכתב מנהלת מחלקת תאגידיים ברשות לתאגידיים המדווחים - דגשים צפויים בפעילות מחלקת תאגידיים בשנת 2023](#) (5 בינואר 2023) - לפרטים נוספים, ראי/ה סעיף 1 למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2022 [כאן](#).

2.3.3 [עמדת סגל חשבונאית מספר 8-99: השפעות אינפלציה ועליית הריבית על הגילוי והדיווח הכספי](#) (3 באוגוסט 2022) - לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

2.3.4 [סיכוני סייבר](#)

בהקשר זה ראי/ה בין היתר:

[דוח ריכוז ממצאי ביקורת רוחב בנושא סיכוני סייבר בתאגיד מדווח](#) (ינואר 2023) - דוח הביקורת משקף את עיקרי ממצאי הביקורת שערכה הרשות בקרב תאגידיים מדווחים בקשר לגילוי והדיווח על סיכוני סייבר ותקיפות סייבר. לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

[עמדה משפטית מספר 33-105: גילוי בנושא סייבר](#) (פורסמה לראשונה ביום 21 באוקטובר 2018 ועודכנה ביום 25 בינואר 2023) - העמדה כוללת דגשים בנוגע להיבטי הגילוי בקשר למאפיינים הייחודיים של סיכוני הסייבר בתאגידיים מדווחים, וכן מתייחסת לעיקרי ממצאי דוח הביקורת שערכה הרשות בנושא, כמצוין לעיל. לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

3. גילוי אודות יתרת הרווחים הראויים לחלוקה

במסגרת חלק א' לדוח התקופתי תאגידיים מדווחים נדרשים לתת גילוי אודות יתרת הרווחים הראויים לחלוקה של התאגיד, חלוקות קודמות, מגבלות על יכולת התאגיד לבצע חלוקת דיבידנד, מדיניות חלוקת הדיבידנד של התאגיד ועוד. לפרטים אודות פסיקה חדשה וחיידושים נוספים הנוגעים לחלוקת דיבידנד, ראי/ה סעיף 27 להלן.

4. גילוי בדבר מימון ונזילות - עדכונים לעמדה משפטית מספר 15-104: אירוע אשראי בר דיווח (העמדה פורסמה לראשונה ביום 30 באוקטובר 2011 ועודכנה בימים 19 במרס 2017, 2 בפברואר 2023 ו-14 בינואר 2024)

עמדת הרשות מפרטת בהרחבה את הגילוי הנדרש אודות הסכמי הלוואה ומסגרות אשראי, הן במסגרת דיווחים מיידיים והן במסגרת דוחות תקופתיים. העדכונים העיקריים בעמדת הרשות נוגעים לגילוי הנדרש אודות הלוואות עם תניית הפרה צולבת (Cross Default) שהינן מהותיות, חובת הגילוי החלה על מסגרת אשראי שהינה חתומה ומחייבת, ואירועים שונים המחייבים פרסום דיווח מיידי.

לפרטים נוספים, ראי/ה סעיף 5.1 למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא עדכונים עיקריים לקראת פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2023 [כאן](#).

5.1 תחום אשראי חוץ בנקאי² - דוח ריכוז ממצאי ביקורת בנושא אשראי ללקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות כספיים בענף האשראי החוץ בנקאי (פורסם לראשונה באוגוסט 2024 ועודכן בינואר 2025)

הרשות ערכה ביקורת בנושא אשראי ללקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות הכספיים של מספר תאגידים מדווחים שעיקר פעילותם בתחום ניכיון ממסרים. דוח ריכוז הממצאים מפרט סוגיות מרכזיות שעלו במסגרת הביקורת, המתייחסות לאופן המדידה של סעיף לקוחות והפרשה להפסדי אשראי בדוחות הכספיים, ובכלל זה, הפרשות ספציפיות, הפרשות כלליות והגילוי בדוחות הכספיים.³

הנוסח העדכני של דוח הממצאים כולל גם פירוט ממצאים שעלו ביחס לחברות הפועלות בתחום השלמת הון עצמי (מעבר לממצאים בתחום ניכיון הממסרים).

5.2 תחום נדל"ן יזמי - שו"ת 105.36 - חישוב יתרת עודפים צפויים (אוגוסט 2024)

תאגיד הפועל בתחום הנדל"ן היזמי אשר מציג דוח התקופתי מידע בדבר הרווח הגולמי הצפוי ויתרת העודפים הצפויה למשיכה ביחס לפרויקטים מהותיים מאוד ולפרויקטים שאינם מהותיים מאוד, נדרש: (1) ביחס לפרויקטים מהותיים מאוד, לפרט את ההתאמות בין הרווח הגולמי הצפוי לבין יתרת העודפים הצפויה למשיכה וכמפורט בטבלה לדוגמה המופיעה בשו"ת; (2) לעדכן בדוחות העייתיים את הערכותיו לגבי הרווח הגולמי הצפוי, יתרת העודפים הצפויה למשיכה ומועד המשיכה הצפוי, לרבות הערכה מעודכנת ביחס להון עצמי נוסף שיידרש להיות מוזרם לפרויקט, ככל שחל שינוי מהותי (כהגדרתו בשו"ת) ברווח הגולמי הצפוי או ביתרת העודפים הצפויה בפרויקטים של התאגיד. במסגרת גילוי כאמור, על התאגיד לפרט בנוסף את מהות השינוי והסיבות לשינוי; ו-(3) לדווח בדבר סטיות מהותיות (כהגדרת המונח בשו"ת) ברווח הגולמי הצפוי של פרויקט או בקצב התקדמות השיווק הצפוי של פרויקט בירתת התקופה עד להשלמתו, ביחס לנתון שנמסר לגורם מממן של הפרויקט. בנוסף, יש להסביר את הסיבות לסטייה, היקפה ומידת השפעתה על התאגיד.

יצוין כי תאגידים הפועלים בתחום הנדל"ן היזמי מיישמים את טיטות התקנות שפרסמה הרשות בנוגע לגילוי בתחום הנדל"ן היזמי⁴ מחודש פברואר 2016.

5.3 תחום נדל"ן להשקעה - קול קורא: חישוב והצגת מדד ה-FFO (Funds from Operations) בחברות נדל"ן מניב וגיבוש סטנדרטים אחידים (27 בנובמבר 2024)

מדד ה-FFO (Funds from Operations) הוא מדד נפוץ בקרב חברות העוסקות בתחום הנדל"ן המניב ומשמש בסיס למדידה, ניתוח והשוואה של ביצועי חברות בענף וכלי מקובל להערכת שווי. עם זאת, שונות משמעותית בחישוב המדד והצגתו בין חברות שונות, מקשה בין היתר, על ביצוע השוואה מושכלת עד כדי פגיעה באמינותו ובמהימנותו של המדד.

על רקע זה, מתעורר הצורך בגיבוש סטנדרטים אחידים שיקבעו את אופן החישוב והצגת המדד בדוחות הכספיים של אותן חברות. מטרת הקול הקורא היא לשפר את השקיפות והאחידות בדיווח, תוך חיזוק אמון המשקיעים ויצירת בסיס השוואתי ברור. הקול הקורא נועד לעודד חברות, משקיעים וגורמים נוספים להציע התייחסויות שיסייעו בגיבוש פתרונות וקביעת סטנדרטים ברורים ואחידים.⁵

² בהקשר זה ראי'ה בין היתר עמדות רשות נוספות קודמות הנוגעות לחברות הפועלות בתחום האשראי החוץ בנקאי מהשנים 2022 ו-2023: שו"ת 105.31 בעניין הגילוי הנדרש לתאגיד בעל מגזר פעילות מתן אשראי חוץ בנקאי ביחס לסיכונים האחריים מלבד סיכון האשראי (יולי 2022) (ראי'ה כאן); שו"ת 105.31 בעניין תיאור סיכוני האשראי של תאגיד בעל מגזר פעילות מתן אשראי חוץ בנקאי (מרס 2023) (ראי'ה כאן); עמדת סגל חשבונאית 8-13: הגילוי הנדרש על סיכון אשראי בדוחות הכספיים של תאגידים הפועלים בתחום האשראי החוץ בנקאי (5 בדצמבר 2022) (ראי'ה כאן); עמדת סגל חשבונאית 9-13: מדידת הפסדי אשראי בדוחות חברות האשראי החוץ בנקאי (30 ביולי 2023) (ראי'ה כאן); והחלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בהליך אכיפה מנהלי בעניין חובות הדיווח בקשר להלוואות שהעניקה חברה הפועלת בתחום אשראי חוץ בנקאי (2 במאי 2023) (ראי'ה כאן).

³ הרשות הבהירה כי העמדות המפורטות במסמך ריכוז הממצאים, משלימות את עמדת סגל חשבונאית 8-13 ועמדת סגל חשבונאית 9-13 (ראה הערה 2 לעיל).

⁴ בהקשר זה, ראי'ה גם שו"ת 104.24 בעניין הגילוי הנדרש בדיווח מידי אודות פרויקט התחדשות עירונית (ינואר 2022) (ראי'ה כאן); שו"ת 105.21 בעניין יישום טיטות התקנות בתחום הנדל"ן היזמי ביחס לפרויקטים של התחדשות עירונית (פברואר 2018) (ראי'ה כאן); שו"ת 105.20 בעניין בחינת מספר הפרויקטים העומדים בהגדרה של פרויקטים מהותיים מאוד לפי טיטות התקנות בתחום הנדל"ן היזמי (דצמבר 2017) (ראי'ה כאן).

⁵ בהקשר זה ראי'ה גם שו"ת 105.28 בעניין מדד ה-FFO בפעילות נדל"ן להשקעה (פברואר 2023) (ראי'ה כאן).

יצוין כי תאגידי הפועלים בתחום נדל"ן להשקעה מיישמים את הצעת הרשות לעיגון "הנחיית גילוי בנוגע לפעילות נדל"ן להשקעה"⁶ מחודש דצמבר 2013.

תזכורת - הודעה לחברות בנוגע להגדרת תאגיד קטן (31 בדצמבר 2023)

.6

בעקבות שינוי המדד נכון ליום 15 בדצמבר 2023, יו"ר הרשות פרסם עדכון של הסכומים לעניין חישוב תאגיד קטן המפורטים בתקנות משנה 5ג(א) (1) (א) ו-5ג(ב) לתקנות הדוחות, כך שבין היתר, לעניין השווי הקובע של מניות או יחידות השתתפות, חלף הסכום 300,000,000 ש"ח יבוא הסכום 335,519,486 ש"ח.

⁶ בהקשר זה, ראי/ה גם שו"ת 105.23 בעניין אופן חישוב שיעור דמי השכירות מפדיון השוכרים או אודות הפדיון הממוצע למ"ר (פברואר 2018) (כאן).

ב. עדכונים הנוגעים לחלק ב' של הדוח התקופתי (דוח הדירקטוריון)

7. גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי - תזכורת ועדכונים מהשנים האחרונות

7.1 עדכון עמדה משפטית מספר 105-27: גילוי בדבר תזרים מזומנים חזוי (העמדה פורסמה לראשונה ביום 1 באפריל 2014 ועודכנה בימים 5 בפברואר 2017, 29 באוקטובר 2019 ו-7 באוגוסט 2024)

במסגרת העדכון האחרון: (א) הוחלפה שו"ת מספר 11 בעמדה (בעניין אופן חישוב הון חוזר לתקופה של 12 חודשים, אשר משמש בסיס לקביעת קיומם של סימני אזהרה בתאגיד); ו-(ב) התווספה שו"ת 111 העוסקת בגילוי הנדרש אודות הון חוזר לתקופה של 12 חודשים בהתאם לפרט 24 בתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף - מבנה וצורה), התשכ"ט-1969, לפיה על התאגיד לגלות את ההון החוזר לתקופה של 12 חודשים במתכונת טבלאית. הרשות הבהירה, בין היתר, כי הגילוי כאמור על ההון החוזר ל-12 חודשים במתכונת טבלאית יינתן ככלל ביחס לדוחות הכספיים המאוחדים, ואולם במקרים בהם קיימות התאמות מהותיות בהון החוזר ל-12 חודשים גם ביחס לדוחות הכספיים הנפרדים, יינתן הגילוי בהתאם לפרט 24 לתוספת האמורה גם ביחס לדוחות הנפרדים. עוד הובהר, כי ככל שחל שינוי מהותי בהון החוזר ל-12 חודשים לעומת המידע שהובא בדוח התקופתי, אזי יש לכלול גילוי על כך בדוח הכספי הרבעוני.

7.2 שאלות ותשובות בנושא תזמ"ז חזוי והערכות שווי - מלחמת "חרבות ברזל" (5 בנובמבר 2023)

הרשות התייחסה במסמך האמור להכללת ניתוחי רגישות אודות משתנים שאינם תלויי שוק במסגרת גילוי אודות תזרים מזומנים חזוי המצורף לדוח הדירקטוריון, וכן התייחסה לצירוף הערכות שווי שנועדו לצורך בחינת ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים. יש לשים לב כי עמדת הרשות עשויה להיות רלוונטית גם ללא תלות במצב מלחמה.

7.3 דרישה לתשלום עיצום כספי בגין הפרות הנוגעות לצירוף דוח תזרים מזומנים חזוי (1 בינואר 2024)

במסגרת הדוחות התקופתיים לשנים 2021 ו-2022 צירפה חברה דוח תזרים מזומנים חזוי בשל סימן אזהרה של הפניית תשומת לב למצב הפיננסי של החברה. דוח התזרים בשני הדוחות התקופתיים נעשה על בסיס מאוחד ולא על בסיס סולו כנדרש בדין. לטענת החברה, הדבר נעשה משום שהחברה הינה חברת החזקות הנעדרת פעילות עצמאית.

כמו-כן, החברה לא כללה דוח תזרים מזומנים חזוי בדוח החצי שנתי לשנת 2022, כאשר בדוח נכתב שאין לחברה סימני אזהרה. מבדיקת סגל הרשות עלה שקיים לחברה תזרים מזומנים שלילי מתמשך מפעילות שוטפת בדוחות המאוחדים, לפיכך היה על החברה לכלול דוח תזרים מזומנים חזוי או לחילופין להתייחס בדוח הדירקטוריון כי אין בכך כדי להצביע על בעיית נזילות, כקבוע בתקנה 10(ב) (14) (א) (4) לתקנות הדוחות. בעקבות פניית הרשות פרסמה החברה דוח דירקטוריון חדש ובו כללה דוח תזרים מזומנים חזוי (יצוין, כי גם דוח זה היה על בסיס מאוחד ולא סולו).

טענות החברה נדחו על-ידי הרשות והוטל על החברה עיצום כספי.

8. חידושים בנושא הערכות שווי

8.1 דוח ממצאים בקשר עם הערכות שווי נדל"ן והערכות שווי פעילות: ליקויים וכשלים שנמצאו במסגרת בדיקת סגל הרשות (פברואר 2024)

הדוח מפרט את הממצאים העיקריים שעלו בבדיקות הערכות שווי ושמאיויות שביצע סגל הרשות, במסגרתן נמצאו ליקויים וכשלים ביחס לגילוי, לאומדנים ולהנחות שעמדו בבסיס הערכות השווי. הממצאים התייחסו בין היתר: להערכות שווי נדל"ן להשקעה המוערך בשיטת DCF (ובכלל זה הנחות בנוגע לשיעורי תפוסה, להשתתפות בתמריצי חכירה, לצמיחה בדמי השכירות ולהסתברות חידוש חוזי השכירות); להערכות שווי של קרקע המיועדת לדיור להשכרה (ובכלל זה עדיפות לגישת ההשוואה בהערכות שווי קרקעות); להתייחסות בהערכת שווי לתקני חניה נדרשים לצורך מימוש זכויות בנייה; להנחות בהערכות שווי פעילות; לגילוי בנוגע להערכות שווי (ובכלל זה החובה לצרף להערכת השווי עבודות כלכליות שביססו הנחות עבודה מרכזיות של הערכות השווי); וכן להפעיל

שיקול דעת בהתאם לנסיבות הספציפיות באשר לניתוחי הרגישות הנדרשים ביחס לשווי, מקום בו שינוי באומדנים משמעותיים היה מביא להשפעה מהותית על השווי שהוערך).⁷

שו"ת 104.29 ושו"ת 104.30 - צירוף הערכת שווי או חוות דעת מקצועית (אוגוסט 2024) **8.2**

הרשות הבהירה, כי לא ניתן לציין הסתייגות, בדוח לזימון אסיפה כללית לאישור עסקת בעל שליטה או הצעה פרטית (בהתאם לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס"א-2001 ותקנות ניירות ערך (הצעה פרטית של ניירות ערך בחברה רשומה), התש"ס-2000, בהתאמה) אשר אליו צורפה חוות דעת מקצועית, כי מדובר ב"חוות דעת אינדיקטיבית" שלא שימשה את הדירקטוריון בקביעת התמורה וכי הדירקטוריון לא בחן אותה או לוקח אחריות לגביה. צירוף חוות דעת מקצועית כאמור, נדרש בנסיבות בהן שווי התמורה בעסקה נקבע גם בהסתמך עליה. לפיכך, חזקה שחוות דעת שצורפה הינה כזו ששימשה בקביעת התמורה וככזו נבחנה ואושרה על-ידי האורגנים הרלוונטיים בתאגיד.

כמו-כן, הרשות הבהירה כי לא ניתן לכלול בדיווחי תאגיד הסתייגות, כי הערכת שווי (מהותית מאוד או מהותית לפי העניין) שצורפה או שניתן גילוי אודותיה היא "ראשונית", "מבוססת על בדיקה ראשונית" או "אינדיקטיבית". חזקה שחוות דעת כאמור שימשה כבסיס בקביעת ערכים בדוחות הכספיים וככזו נבחנה ואושרה על-ידי האורגנים הרלוונטיים, וכל התייחסות להערכת השווי בדיווחי התאגיד תעשה ללא כל הסתייגות ביחס אליה ולאחריות התאגיד לאמור בה.⁸

דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי צירוף הערכת שווי מהותית מאוד לדוח כספי (1 בינואר 2024) **8.3**

ביום פרסום דוח כספי פנתה שותפות מוגבלת לרשות בבקשה לפטור אותה מצירוף הערכת שווי מהותית מאוד. בחלוף למעלה מחודשיים, דחתה הרשות את בקשת השותפות, והשותפות פרסמה את הערכת השווי. הרשות הטילה על השותפות עיצום כספי בשל כך שעשתה דין לעצמה ולא צירפה את הערכת השווי לדוח הכספי מבלי שקיבלה הסכמה מבעוד מועד של הרשות לפטור אותה מצירופה.

ראי/ה גם סעיף 7.2 לעיל לעניין שו"ת של הרשות בקשר לצירוף הערכות שווי שנועדו לצורך בחינת ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים. **8.4**

9. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות החוב; נאמן לאגרות חוב

עמדה משפטית מספר 5-108: תפקידי נאמן למחזיקים בתעודות התחייבות שהונפקו לציבור (22 בספטמבר 2024) **9.1**

עמדת הרשות מתייחסת בין היתר לחובות הנאמן להבטחת התחייבויות החברה המנפיקה, לרבות חובת הפעלת שיקול דעת עצמאי על-ידי הנאמן בבחינת התנהלות החברה ופעולותיה, ואף חובה לבצע פעולות אקטיביות ועצמאיות נוספות (כגון: קבלת חוות דעת מקצועית או הערכות שווי במקרים חריגים), בהתייחס לאירועים כגון שינוי או שחרור בטוחות, בחינת עמידת החברה באמות מידה פיננסיות, בחינת נאותות חישוב סכום פדיון מוקדם שמבצעת החברה ועוד.

לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו כאן.

פסק דין של בית המשפט העליון בנושא סילוק על הסף מחמת התיישנות והיותו של הנאמן לאגרות חוב "גורם רלוונטי" לעניין מרוץ ההתיישנות⁹ (14 באוקטובר 2024) **9.2**

בית המשפט העליון דן בערעורים שהוגשו על פסק דין והחלטת ביניים של המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, אשר קבעה כי דין תביעת הנאמן להסדר הנושים של חברה מקבוצת יולי עופר להידחות על הסף מחמת התיישנות. התביעה הוגשה על-ידי הנאמן להסדר בקשר לעסקה, שלטענתו, במסגרתה הופרו חובות נושאי המשרה ובעלי שליטה בחברה.

⁷ בהקשר זה, ראי/ה גם שו"ת 105.32 שפרסמה הרשות בעניין תחולת תקנה 8ב(ט) לתקנות הדוחות על שמאיות של נכסי נדל"ן וההנחות שאותן נדרש לפרט (כאן).

⁸ הרשות הבהירה כי האמור אינו מתייחס להערכות שווי וחוות דעת מקצועיות שצורפו לדיווחי החברה בעקבות מדידת סכומים ארעיים בדוחות הכספיים בהתאם להוראות סעיף 45 לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 "צירופי עסקים".

⁹ ע"א 352/23 עזבון המנוח יולי עופר ז"ל - צבי אפרת נ' נמרוד רינות (14 באוקטובר 2024).

לטענת המערער, בין היתר, רק לאחר קריסת החברה ומינויו של הנאמן כבעל תפקיד, הוא "חצב" לדבריו, מסכת ראיות סבוכה בעקבות חקירות מורכבות.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וציין כי כפי שהובהר בהלכות קודמות, מתן צו פירוק ומינוי בעל תפקיד אינם מקימים עילת תביעה חדשה ואינם מאפסים את מרוץ ההתיישנות. כמו-כן, בתביעה של תאגיד יש לראות את ידיעת האורגנים של התאגיד כידיעת התאגיד ומרוץ ההתיישנות יחל ככלל במועד שבו אורגן של התאגיד ידע או היה עליו לדעת על העובדות המקימות את עילת התביעה. עם זאת, בתביעות המוגשות נגד נושאי משרה בחברה, ידיעת נושאי המשרה אינה יכולה לשמש אבן בוחן רלוונטית, ולכן יש לבחון האם העובדות נתגלו או היו יכולות להתגלות בשקידה ראויה ל"גורם רלוונטי אחר", כגון מנהלים אחרים שידם לא הייתה במעל.

בית המשפט העליון קבע כי במקרה דנן, לנוכח הוראותיו של חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך") ותנאי שטר הנאמנות, הנאמן למחזיקי אגרות החוב, כמי שאמון על הגנה על זכויותיהם של בעלי אגרות החוב, רשאי היה, ושמא חייב היה, לנקוט כל פעולה שנדרשה לשם הבטחת זכויותיהם של מחזיקי אגרות החוב, לרבות בחינת פעולות ועסקאות שערכה החברה, וכן לדרוש מהחברה כל מידע לשם כך ולנקוט הליכים משפטיים במידת הצורך. לנוכח מעמדו של הנאמן לאגרות החוב, חובותיו והסמכויות שהוקנו לו, יש לראותו גם כ"גורם רלוונטי" שידו לא הייתה במעל בהתאם לפסיקה. במקרה דנן, נאמן אגרות החוב הוא שהגיש את בקשת הפירוק של החברה וקשה לקבל את הטענה שלא ידע ולא היה עליו לדעת, ולו ברמה של קצה חוט, על העובדות שעל בסיסן היה יכול להניע הליך משפטי ולא היה יכול לגלותן בשקידה סבירה. לאור העובדה כי הנאמן לאגרות החוב נחשב כ"גורם רלוונטי" שידיעתו הובילה לפתיחת מרוץ ההתיישנות, בית המשפט הותיר בצריך עיון את השאלה של מעמדו של בעל מניות בחברה ציבורית כ"גורם רלוונטי" והאם יש לייחס לכל בעל מניות באשר הוא ידיעה של העובדות העומדות בבסיס התביעה, ככל שאלה עולות ממסמכים פומביים של החברה.

עוד צוין, כי לאור מסמכים שונים שפורסמו בפומבי, לא עלה בידי המערער לבסס את טענתו כי "קצה החוט" הנדרש לפתיחת מרוץ ההתיישנות נחשף רק בעקבות חקירותיו.

10. שו"ת 108.4 - הגדרת אמות מידה פיננסיות (אוגוסט 2024)

הרשות הבהירה, ביחס לאמות מידה פיננסיות בשטר נאמנות המחושבות על בסיס נתונים מהדוחות הכספיים, נתוני Non GAAP או מדידים תפעוליים או פיננסיים מקובלים, לרבות תוך ביצוע התאמות לנתונים כאמור, כי על התאגידים לכלול בשטר הנאמנות בעת הנפקת אגרות חוב, כמו גם בעת שינוי אמות מידה, הגדרה של אמות המידה ורכיביהן באופן ברור, מפורש ובהיר, ובכלל זה באמצעות הדגמה מספרית של אופן חישוב אמות המידה בהתבסס על נתוני הדוחות הכספיים העדכניים. כך, יצטמצם מרחב שיקול הדעת הפוטנציאלי באופן חישוב אמת המידה ובהתאם הצורך העתידי בפרשנות של שטר הנאמנות לגביה.

11. שו"ת 103.35 - מדרג שעבודים כתלות בהיקף הגיוס בהנפקה (פברואר 2024)

תאגיד אשר שוקל לשעבד לטובת מחזיקי אגרות החוב מספר נכסים, ולקבוע את זהות הנכסים שישועבדו כתלות בהיקף הגיוס בהנפקה, מחויב לתאר כבר בתשקיף את הנכסים שעשויים להיות משועבדים למחזיקים ואת הסדר לפיו ישועבדו לטובת המחזיקים. גילוי אודות הנכסים יעשה בין היתר, בהתאם להוראות [עמדה משפטית מספר 103-29: ממצאים בקשר עם נאותות הגילוי בדבר בטוחות ו/או שעבודים שניתנו על-ידי תאגידים מדווחים להבטחת פירעון תעודות התחייבות](#). קביעת מהותיות הנכס לצורך הגילוי אודותיו, תבוצע ביחס לכל אחד מהתרחישים האפשריים בקשר לזהות הנכסים שישועבדו, לרבות האפשרות כי כל אחד מהנכסים יהיה הנכס היחיד שישועבד לטובת המחזיקים. בנוסף, במסגרת הדיווח על תוצאות ההנפקה יש לפרט, לצד הסכום שגויס, אילו נכסים שועבדו בפועל.

12. לגילויים נדרשים נוספים בדוח הדירקטוריון בקשר למלחמת "חרבות ברזל", להשפעות אינפלציה והעלייה בריבית, סיכוני סייבר, וכן מימון ונזילות, ראי/ה בין היתר, סעיפים 2.3 ו-4 לעיל.

ג. עדכונים ודגשים הנוגעים לחלק ד' של הדוח התקופתי (פרטים נוספים על התאגיד)

13. תקנה 21 - תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה

13.1 [עמדה משפטית מספר 101-27: חובת השבת תגמולים שניתנו לנושאי משרה \(Clawback\) - "הצגה מחדש" המחייבת השבה](#) (7 בפברואר 2024)

העמדה מתייחסת לחובת ההשבה של תגמולים, בניסיונות בהן התגמולים שולמו לנושא משרה "על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש" בדוחות הכספיים של החברה ומבהירה, כי די בכך שבוצע תיקון של הדוחות הכספיים בשל הטעות בדרך של הצגה מחדש, על מנת שתקום חובת ההשבה, ללא התחשבות בסוג הטעות, למידת ההשפעה שלה על הדוחות או לאופן ביצוע ההצגה מחדש.

לפרטים נוספים, ראו/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא זה [כאן](#).

13.2 [פסק דין בעניין קביעת תנאי העסקה של מנכ"ל חברה ציבורית אשר תנאי העסקתו לא אושרו על-ידי האסיפה הכללית](#)¹⁰ (24 בספטמבר 2024)

פסק דין של בית הדין הארצי לעבודה, העוסק, בין היתר, במקרה בו תנאי כהונתו של מנכ"ל חברה ציבורית לא אושרו כנדרש על-פי חוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות") ("אישור משולש") ואף חרגו ממדיניות התגמול של החברה. בית הדין מציינ כי בהתאם לסעיף 280 לחוק החברות לא יהיה תוקף לעסקה שלא אושרה בהתאם לחוק החברות. יחד עם זאת, בית הדין קבע כי משבוטלה עסקה בהתאם להוראות חוק החברות, אך החברה כבר קיבלה תמורה מכוחה, עליה להשיבה.

במקרה זה, המנכ"ל ביצע את תפקידו במשך תקופה משמעותית והתמורה שניתנה לו היא עבור שירותי ניהול או ביצוע עבודה. לאור האמור, נקבע כי המנכ"ל נדרש להשיב את השכר שניתן לו וכנגד זאת, החברה נדרשת לשלם לו שכר ראוי בעבור עבודתו.

בית הדין הארצי קבע כי מדובר בניסיונות מיוחדות וחריגות וכי השכר ששולם למנכ"ל הינו "שכר ראוי" אף שלא אושר כדיון, וכך גם לגבי הבונוס ששולם לו.

13.3 [עמדה משפטית מספר 101-28: גילוי בדבר אישור תגמול לנושא משרה או מדיניות תגמול על אף התנגדות האסיפה הכללית \(Over Ruling\)](#) (5 בדצמבר 2024)

העמדה מבהירה את חובות הגילוי החלות על חברה במסגרת החלטה לביצוע 'אובר-רולינג', לרבות חובת דיווח מיידית על החלטה כאמור, במסגרתו ישוקפו כראוי השיקולים שהנחו את ועדת התגמול והדירקטוריון בקבלת ההחלטה וכן ייכלל מידע נוסף כאמור בעמדה.

לפרטים נוספים, ראו/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

13.4 [החלטת אכיפה חשבונאית 24-8 - מענק אי תחרות](#) (ניתנה ביוני 2024 ופורסמה בדצמבר 2024)

החלטת אכיפה הנוגעת לאישור מענק מיוחד למנכ"ל תמורת התחייבותו לאי תחרות בחברה למשך שנתיים ממועד סיום העסקתו, כאשר הזכאות למענק תהיה לאחר השלמת תקופת העסקה בת חמש שנים או במקרה שהחברה תבחר לפטרו. סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה, לפיה אין היא נדרשת להכיר בהוצאה על פני תקופת העסקה וכי במועד סיום העסקה, בו משתכללת המחויבות כלפי המנכ"ל, יהיה עליה להכיר בנכס בלתי מוחשי, בגובה המענק, שיניב לחברה הטבות כלכליות בתקופות עתידיות.

לעמדת סגל הרשות, ככלל, יש לראות במענק אי תחרות שהחברה מתחייבת כבר במועד ההתקשרות להעניק לנושא משרה לאחר סיום העסקתו, כחלק מ"חבילת השכר" של נושא המשרה, ולפיכך חלות ביחס להטבות אלו הוראות IAS 19 בעניין הטבות עובדים. משמע, במקרה הנדון יש לראות במענק המיוחד כחלק מהעלות של השירות אותו מעניק נושא המשרה לחברה ועל החברה יהיה, בתקופת העסקה, להכיר בהוצאה בהתאם להוראות התקן האמור. בעקבות החלטת הסגל,

¹⁰ ע"ע (ארצי) 28404-12-22 ג. ויליפוד אינטרנשיונל בע"מ - וילי-פוד השקעות בע"מ (24 בספטמבר 2024).

החברה שינתה את מגנון הענקת המענק המיוחד, כך שמתן המענק יהא כפוף לשיקול דעת החברה במועד סיום העסקת המנכ"ל.

13.5 [החלטת אכיפה חשבונאית 10-24 - היוון עלויות שכר המנכ"ל לנכס בלתי מוחשי](#) (ניתנה בספטמבר 2024 ופורסמה בדצמבר 2024)

חברה העוסקת בתחום האשראי החוץ בנקאי פיתחה נכס בלתי מוחשי עבור צרכיה העסקיים, תוך שהיוונה את עלויות שכר המנכ"ל לנכס הבלתי מוחשי שפיתחה. לעמדת החברה, יש לה מצבת עובדים מצומצמת, ועל-כן המנכ"ל מילא תפקיד פעיל ובעל משמעות בתהליך פיתוח הנכס.

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה. לעמדת הסגל, כשמדובר במנכ"ל, חזקה כי שכרו משולם לו בעד ניהול כלל פעילות החברה על כל היבטיה ולא ניתן לייחס חלק משכרו להכנת נכס בלתי מוחשי לשימוש, אלא במקרים חריגים ביותר. במקרה האמור, פעולות המנכ"ל בקשר לפיתוח הנכס עדיין עולות לכדי פעולות ניהול כלליות וללא מעורבות מקצועית ייחודית לפיתוח הנכס. החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות וביצעה תיקון בדרך של הצגה מחדש, כך שעלויות שכר המנכ"ל הוכרו כחלק מהוצאות הנהלה וכלליות.

13.6 [החלטת אכיפה חשבונאית 4-24 - סיווג תגמול הוני לחברת ניהול](#) (ניתנה באוגוסט 2023 ופורסמה בפברואר 2024)

החלטת האכיפה האמורה נוגעת לחברה שהינה קרן להשקעות במקרקעין הפועלת בתחום הנדל"ן למגורים, אשר במסגרת הסכם ניהול בו התקשרה עם חברת הניהול, שהינה גם בעלת השליטה בחברה, הוענקה לחברת הניהול, בין היתר, זכות לרכישת מניות או אופציות של החברה, בשיעור של 5% מכמות המניות או האופציות שתנפיק החברה לצדדים אחרים מעת לעת, בין במסגרת הנפקה פרטית ובין במסגרת הנפקה לציבור. סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה לפיה יש לראות בשווי ההטבה של התגמול ההוני שהוענק לחברת הניהול כאמור כעלות הניתנת לייחוס לגיוס ההון שביצעה החברה וקבע יש להכיר בשווי ההטבה בגין התגמול ההוני כהוצאה בדוח על הרווח או הפסד. בהתאם, החברה הציגה מחדש את דוחותיה הכספיים בדרך של תיקון טעות מהותית.

14. תקנה 22 - עסקאות עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש עניין אישי בהן

14.1 [הצעת חוק החברות \(תיקון מס' 37\) \(ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה\)](#), התשפ"ג-2023 (10 ביולי 2023)

ביום 10 ביולי 2023 פורסמה מחדש הצעת החוק הממשלתית האמורה, שעניינה טיוב כללי הממשל התאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה. יצוין, כי הצעת החוק כוללת בין היתר, הוראות הרלוונטיות גם לחברות שיש בהן שליטה. בימים אלו הצעת החוק נדונה בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.¹¹

למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בעניין הצעת החוק ראי/ה [כאן](#).

14.2 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי מתן גילוי אודות עסקאות לא חריגות שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי במסגרת הדוח השנתי](#) (ינואר 2024)

חברה ביצעה מספר עסקאות בעלי שליטה בין השנים 2018-2022, אשר לא אושרו כנדרש בדיון ולא ניתן עליהן גילוי בדוחות החברה (עד לגילוי בדיעבד בדוח התקופתי של שנת 2022 בלבד). לטענת החברה, דובר בעסקאות לא חריגות ואף זניחות, אשר אושרו בדיעבד על-ידי ועדת הביקורת ולא היו חייבות בגילוי. סגל הרשות הבהיר כי גם אם אכן מדובר בעסקאות זניחות, הרי שאי-גילוי אודות עסקאות זניחות מותנה בפירוט נהול עסקאות זניחות של החברה (קרי, פירוט הסוגים והמאפיינים של העסקאות שהחברה רואה בהן כזניחות, תוך פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לכך). סגל הרשות קבע כי בעת ביצוע ההפרות החברה לא זיהתה את העסקאות כזניחות ולא סיווגה ואישרה

¹¹ יצוין כי בהמשך לפרסום הצעת החוק, פורסמו גם הצעות משלימות לתיקון תקנות שונות - טיוטת תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 (4 ביולי 2024), לעניין התאמות נדרשות בקשר להרכב הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ראי/ה [כאן](#)); טיוטת תקנות החברות (הקלות לחברות שניירות ערך שלהן רשומים למסחר בבורסה מחוץ לישראל) (תיקון מס' 2), התשפ"ד-2024 (4 ביולי 2024), לעניין מתן פטורים לחברות שניירות ערך שלהן רשומים למסחר בבורסה מחוץ לישראל (ראי/ה [כאן](#)); וטיוטת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עינו) (תיקון), התשפ"ד-2024 (4 ביולי 2024) לעניין הקלות בעסקאות עם דירקטורים (ראי/ה [כאן](#)).

אותן כעסקאות זניחות, ובוודאי שלא נתנה את הגילוי החלופי שהדין מאפשר. לאור האמור, עולה התהייה האם בכלל היה לחברה נוהל עסקאות זניחות בתוקף שעל בסיסו נבחנו העסקאות האמורות, ובכל מקרה, מאחר שממילא לא נכלל גילוי בדוחותיה, אין בקיומו של נוהל כשלעצמו לרפא את ההפרה. על החברה הוטל עיצום כספי בגין הפרות אלו.

14.3 שו"ת 101א.22 - רכישת פוליסת Run-off עבור בעל השליטה (אוגוסט 2024)

הרשות הבהירה, כי במקרה בו תאגיד התקשר בעסקת מיזוג או ביצע הצעה פרטית של ניירות ערך שבעקבותיה התחלפה השליטה בחברה ונקבע שבעל השליטה יסיים את תפקידו, ניתן לאשר רכישת פוליסת ביטוח מסוג Run-Off על-ידי החברה לצורך כיסוי התחייבויות החברה בגין פעולות בעל השליטה בתפקידו כנושא משרה בחברה עובר לעסקה, בהתאם לתקנה 1ב(א) (5) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 וכפוף להתקיימות התנאים שנקבעו בה.¹²

14.4 מענה לפנייה מקדמית בנושא הצעה פרטית לבעל שליטה מכוח אישור הסכם העסקתו כנושא משרה בחברה, גם לאחר פקיעת ההסכם (פורסם בפברואר 2024)

חברה ציבורית פנתה לסגל הרשות בבקשה שלא להתערב בעמדתה, לפיה אין מניעה לבצע הקצאת אופציות למנכ"ל החברה (שהינו גם בעל השליטה בחברה ומכהן כיו"ר הדירקטוריון), וזאת בחלוף למעלה משלוש שנים ממועד אישור תנאי כהונתו והעסקתו באסיפה הכללית, אשר כלל גם אישור הקצאת האופציות למנכ"ל (נוסח הפנייה לרשות זמין כאן). בפועל, האופציות שאושרו כאמור לא הוקצו מעולם למנכ"ל. הסכם ההעסקה פקע בתום שלוש שנים ובעל השליטה ממשיך לשמש למנכ"ל החברה וכדירקטור רגיל ללא שכר.

סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה בעיקר מן הטעם שהסכם ההעסקה, מכוחו ביקשה החברה לבצע את הקצאת האופציות, פקע, ולכן נקבע שההקצאה מחייבת אישור מחדש. למעלה מן הצורך, סגל הרשות העיר כי בדוח הזימון לא ניתן למשקיעים כל המידע המהותי הרלוונטי לאישור הקצאת האופציות כנדרש מכוח תקנות ניירות ערך, ובכלל זה לא ניתן גילוי מלא לעניין הכמות והתנאים המהותיים של האופציות המוצעות, תנאי ההבטחה, המימוש והפקיעה, כמו גם מועד ההקצאה והשווי ההוגן, ולכן עולה ספק משמעותי לגבי תוקפו המשפטי של אישור הקצאת האופציות, גם אלמלא פקע הסכם ההעסקה.

14.5 עמדת הרשות לעניין החלטת מגבלות הנוגעות לבעלי שליטה, על בעלי מניות המחזיקים קרוב ל-25% מהון המניות של החברה, כפי שפורסמה בדיווח מיידי של חברה ציבורית (16 באפריל 2024)

בהמשך לדין שקיימה חברה ציבורית עם סגל הרשות לעניין הגדרתם של שני מנכ"לים משותפים, המחזיקים ביחד בכ-24.99% מהון מניותיה, כבעלי שליטה בחברה ואף-על-פי שלעמדת החברה הם אינם בעלי שליטה בחברה, החברה דיווחה כי בעלי המניות האמורים התחייבו להחיל על עצמם את ההוראות החלות על בעלי שליטה בקשר עם: (א) אישור תנאי הכהונה שלהם ושל קרוביהם כמו גם עסקאות חריגות בהן יש להם עניין אישי, כך שיאושרו כעסקאות בעלי שליטה (לרבות לפי תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין) התש"ס-2000, ככל שרלוונטי); ו-(ב) ההוראות החלות על בעלי שליטה בקשר עם הרוב הדרוש לאישור מינויים וסיום כהונתם של דירקטורים חיצוניים בחברה.

14.6 פסק דין בעניין בקשה לאישור תביעה נגזרת בטענה כי לבעל השליטה "עניין אישי" בעסקת מיזוג¹³ (30 בדצמבר 2024)

פסק דין שניתן במסגרת דיון חוזר על החלטת המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו לקבל בקשה לאישור תביעה נגזרת בשמה של חברה ציבורית נגד בעל השליטה ונושאי משרה בה. ההליך דן בקבוצת חברות שכללה שלוש "שכבות" של חברות ציבוריות ונדרשה לצמצם את מבנה הקבוצה, כך שיכלול שתי חברות שכבה בלבד בהתאם להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 ("חוק הריכוזיות"). לאחר קיום דיונים בנושא, הוחלט על ביצועה של עסקת מיזוג משולש הופכי בין החברה הציבורית שבראש הפירמידה לבין החברה הבת שהייתה

¹² לפי תנאי ההקלה האמורה, לא יידרש אישור האסיפה הכללית אם ועדת התגמול והדירקטוריון אישרו כי "ההתקשרות היא בקשר לתנאי הביטוח של בעל שליטה או קרובו, שהוא נושא משרה בחברה, ובלבד שתנאי ההתקשרות פחותים מתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בחברה, או זהים להם, והיא בתנאי שוק ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבויותיה."

¹³ ת"א 36962-05-23 צוף ואח' נ' כהן (30 בדצמבר 2024).

אף היא ציבורית (וזאת על מנת ששתי החברות הציבוריות שבשליטת חברת הבת לא תיחשבנה כחברות שכבה שלישית). במסגרת עסקת המיזוג שולמה תמורה הן במזומן והן במניות, והחברה הבת הציבורית הפכה לחברה בת פרטית בבעלות מלאה של החברה הציבורית שבראש הפירמידה.

במסגרת הבקשה לאישור תביעה נגזרת נטען, כי לבעל השליטה בחברה הציבורית שבראש הפירמידה היה עניין אישי בעסקת המיזוג, בין היתר, בשל רצונו שלא להיות מדולל בעסקה, ולפיכך העסקה לא אושרה כדין משלא קיבלה את "האישור המשולש", ובכלל זה אישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה שבראש הפירמידה ברוב מיוחד. עוד נטען כי נושאי המשרה בחברה הפרו את חובות האמון שלהם והכפיפו את שיקול דעתם לרצון בעל השליטה.

בניגוד לעמדת בית המשפט, שהובעה בהחלטה הקודמת בה אושרה הבקשה, נקבע במסגרת הדיון החוזר (שנערך במושב של שלושה שופטים) כי בעל השליטה בחברת השכבה הראשונה אינו בעל "עניין אישי" וכי אין לו "זיקה עודפת משמעותית" בהחלטה על בחירת החלופה לציות לחוק הריכוזיות ובעסקת המיזוג. בין היתר נקבע, כי ההקשר של חוק הריכוזיות מחייב אימוץ גישה מצמצמת למונח "עניין אישי" בכל הנוגע לבחירת חלופת הציות להוראות חוק הריכוזיות וכי האינטרס של בעל השליטה לשמור על השליטה בחברה ושלא להיות מדולל נובע מעצם החזקותיו במניות החברה, ולפיכך אינו עולה כדי עניין אישי. פרשנות אחרת תביא לתוצאה לפיה כל עסקה משמעותית שאינה ממומנת מיתרת המזומנים הקיימת בחברה והניתנת למימון בחוב או בהנפקת מניות, תדרוש לכאורה אישורים מיוחדים. בנוסף, מותב בית המשפט בדיון החוזר לא קיבל את עמדת בית המשפט בהחלטה בבקשת האישור לפיה "במקרה של ספק אין ספק" וכי "אם מתעורר ספק באשר לקיומו או אי קיומו של עניין אישי, נכון ברגיל לנקוט במשנה זהירות כאילו מדובר בקיומו של עניין אישי", וזאת מחשש כי יסווגו עסקאות רבות מדי כעסקאות בעלי עניין והסיכון לסחטנות המיעוט.

לאור האמור נקבע, כי לא הייתה מניעה שבעל השליטה ישתתף בדיונים או בהצבעות על עסקת המיזוג וכי אין מקום במקרה דנן לקבוע כי נושאי המשרה הפרו את חובות האמון החלות עליהם.

[הסדר אכיפה מנהלית בעניין פרט מטעה בתשקיף ובדוח תקופתי הנוגע לעסקת בעלי שליטה](#)¹⁴ (10 ביולי 2024)

14.7

החברה התאגדה בשנת 2008 כחברה פרטית, בדצמבר 2019 הפכה לתאגיד מדווח לאחר הנפקת אגרות חוב, ובדצמבר 2020 הפכה לחברה ציבורית לאחר שהנפיקה מניות לציבור. בעל השליטה בחברה כיהן כמנכ"ל וכיו"ר דירקטוריון החברה. במועדים הרלוונטיים להפרות נשוא ההסדר, השתתף בעל השליטה בהכנת דיווחי החברה והיה גם חתום עליהם. בנוסף, שלט בעל השליטה במספר חברות פרטיות.

בעל השליטה חתם בשנת 2017 בשם החברה, עת הייתה חברה פרטית, על ערבות חברה, ללא הגבלת זמן וסכום, להבטחת החוב השוטף של חברה אחות (חברה פרטית בשליטת בעל השליטה) כלפי ספקית שלה ובנוסף לכך, העמיד ערבות אישית לחוב האמור. בתשקיף להשלמה ותיקון לתשקיף שפרסמה החברה, לא ניתן גילוי על קיומה של הערבות ופרטיה. לאחר גילוי דבר קיומה של הערבות שנתנה החברה לטובת החברה האחות, הוסרה ערבות זו והיא הוחלפה בערבות אישית שנתנו בעל השליטה ואשתו, וכן ערבות של חברה אחות אחרת. מספר ימים לאחר החלפת הערבות פורסם הדוח התקופתי של החברה לשנת 2019 ולא צוינה בו קיומה של הערבות, פרטיה, וכן ביטולה והחלפתה כאמור לעיל.

נקבע, כי בעל השליטה לא וידא שהעביר את מלוא המידע על הערבות כאמור לנושאי המשרה הרלוונטיים בחברה בעת הנפקת ניירות הערך שלה לציבור והדבר עולה כדי הכללה ברשלנות של פרט מטעה בתשקיף ההשלמה ובתיקונו. כן יוחסה לחברה ולבעל השליטה הפרה של הכללת פרט מטעה בדוח תקופתי.

ועדת האכיפה המנהלית אישרה את הסדר האכיפה המנהלי שנחתם מול יו"ר הרשות, במסגרתו בין היתר הוטלו על החברה וכן על בעל השליטה עיצומים כספיים בפועל וכן על תנאי וכן הוסכם כי החברה תגיש לרשות בתום חצי שנה מיום אישור ההסדר, דוח ביקורת מקיף מאת מבקר הפנים, במסגרתו יבחן את יישומה של תוכנית האכיפה הפנימית, תוך מתן דגש על היבטי גילוי ואופן אישור עסקאות בעלי עניין.

¹⁴ יו"ר רשות ניירות ערך נ' מ.ל.ר.ן פרויקטים ומסחר בע"מ (10 ביולי 2024).

תקנות 26 ו-26א לתקנות הדוחות - גילוי אודות דירקטורים ונושאי משרה

.15

ראי/ה סעיף 2.3.4 לעיל לגבי עמדת הרשות בעניין גילוי בנושא סייבר, שבה נכללה התייחסות לגילוי הנדרש במסגרת תקנה 26 בחלק ד' לדוח התקופתי על מומחיות נושאי משרה וחברי דירקטוריון בתחום הסייבר.

ד. עדכונים כלליים ודגשים חשובים נוספים

16. פסיקה אזרחית נבחרת בנושאים כלליים

16.1 פסק דין בעניין פרט מטעה בדיווחי חברה ציבורית¹⁵ (14 בדצמבר 2023)

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו אישרה תביעה ייצוגית נגד חברה ציבורית זמית, העוסקת בעיקר בפרויקטים של בנייה למגורים, וכן נגד דירקטורים של החברה, ובכללם בעלי השליטה בה, בגין הכללת פרט מטעה בדוחות החברה. לפי הנטען, בדיווחי החברה הוצגו מצגים מטעים בקשר לפרויקט התחדשות עירונית של החברה, המתייחסים לתיאורים שנכללו בדיווחי החברה בהם צוין בין היתר, כי נחתם חוזה/סיכום לקידום פרויקט פינוי בינוי בין החברה לבין עיריית קריית מלאכי, כאשר בפועל דובר במסמך שנשלח לחברה, החתום על-ידי ראש העירייה, המתאר את נכונות העירייה לקדם את הליכי התכנון של הפרויקט. עם גילוי הטעויות בדיווח מידי שפרסמה החברה, היו ירידות חדות בשערי ניירות הערך של החברה.

בית המשפט קיבל את הבקשה באופן חלקי בכל הנוגע לפרט מטעה בדבר קיומו של חוזה, הסכם או סיכום של החברה עם העירייה שהופיע בדיווחי החברה וקבע כי קיימת אפשרות סבירה שייקבע כי המצג השגוי של החברה הינו מהותי, קרי הוא בעל יכולת השפעה על החלטת השקעה בניירות ערך של משקיע סביר, ולפיכך הוא בגדר פרט מטעה. לשיטתו של בית המשפט, אין בכך שהפרויקט הספציפי הינו רק אחד מבין 19 פרויקטים של החברה, שהפרויקט סווג בדוחותיה כפרויקט מותלה שאינו מהותי מאוד ושסכום ההשקעה בו בדוחות הכספיים הוא פחות מ-1%, כדי לגרוע מהמסקנה כי עלה בידי המבקשים לבסס קיומה של אפשרות סבירה שייקבע כי מדובר בפרויקט מהותי של החברה מבחינת המשקיע הסביר. בית המשפט קבע כי לצורך שלב בקשת אישור תובענה ייצוגית עלה בידי המבקשים לבסס קיומה של אפשרות סבירה כי המצג בדיווחי החברה לפיו נחתם "חוזה", "הסכם" או "סיכום" עם העירייה, הינו מטעה, בין היתר לאור הוראות פקודת העיריות לפיה חתימת ראש העיר לבדו אינה מחייבת את העירייה.

16.2 פסק דין בעניין עילות תביעה אישיות של בעלי מניות בהליך תובענה ייצוגית¹⁶ (2 בינואר 2024)

בית המשפט המחוזי בחיפה קיבל בקשה שהגיש משרדנו לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, וקבע כי ירידת ערך מניות בשל פרסום שלילי לא מקימה לבעלי מניות עילות תביעה אישיות בהליך תובענה ייצוגית.

לפרטים נוספים, ראו/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא [כאן](#).

16.3 פסק דין בעניין אישור בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה הפרת חובת דיווח של חברה ציבורית¹⁷ (3 ביוני 2024)

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו אישרה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברה ציבורית העוסקת במתן שירותי תקשורת, וכנגד מנכ"ל החברה ודירקטורים של החברה שכינה בתקופה הרלוונטית, וזאת בגין הפרת חובת הדיווח. לפי הנטען, החברה נמנעה מלדווח ולגלות באופן נאות ומלא, כנדרש מחברה ציבורית, אודות מהלכים של משרד התקשורת למיגור תופעת המנויים הכפולים בתחום שירות האינטרנט, לרבות כוונתו לערוך שימוע בנושא, וכן אודות היקפה הרחב של התופעה בחברת הבת ועל השפעתם השלילית והמהותית של מהלכים אלה, הן על עסקי החברה והן על עסקי חברת הבת. במסגרת ההחלטה, בית המשפט התייחס בין היתר לעניינים הבאים:

מהותיות אירוע עתידי: בית המשפט חזר על ההלכה לפיה בבחינת מהותיות אירוע עתידי יש להעדיף את מבחן התוחלת על פני מבחן הקו הבוהק, מאחר והערכת המהותיות מתבססת על מכלול המידע ותלוית הקשר. עם זאת, בית המשפט התייחס לשימוע משרד התקשורת כקו בוהק בקשר לטיפול בסוגיית המנויים הכפולים.

¹⁵ ת"צ 62995-12-21 אלישיב ואח' נ' לוינסקי - עופר בע"מ ואח' (14 בדצמבר 2023).

¹⁶ ת"צ (מחוזי חיפה) 64170-11-21 מאורה רייץ נ' שופרסל בע"מ (2 בינואר 2024).

¹⁷ ת"צ (ת"א) 28270-11-20 נגבי נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ואח' (3 ביוני 2024).

חובת העדכון: בית המשפט קבע כי בהתאם להוראות תקנה 2א37 לתקנות הדוחות, חובת העדכון קמה ביחס לכל התפתחות מהותית שחלה בקשר לאירוע שדווח עליו בעבר, ותחול גם אם מלכתחילה לא קמה חובה להגיש את הדיווח המקורי. בחינת המהותיות בהקשר זה תיבחן לא ביחס למידע המקורי, אלא ביחס למהותיות ההתפתחויות שחלו ביחס לאותו המידע.

אחריות בעלי שליטה ונושאי משרה וההגנה שמקימה ועדת גילוי: בית המשפט דחה את טענת נושאי המשרה לפיה נקטו בכל האמצעים הנאותים להבטיח שדיווחי החברה לא יכללו פרטים מטעים. בית המשפט ציין, כי על אף קיומו של נוהל דיווח מסודר וביצוע בחינה בוועדת הגילוי ובוועדת הדוחות הכספיים, אין בעצם הקמתם של מנגנוני הבקרה כדי לשלול את אחריות הדירקטורים לפרטים מטעים, ונדרש לבחון את הפיקוח שלהם על מנגנונים אלו. עם הקמת הוועדה, הדירקטוריון אינו מתפרק מאחריותו ועליו לפקח על ועדת הגילוי ולוודא כי היא פועלת בהתאם להנחיותיו.

קיומו של נזק: בית המשפט קבע כי בשלב זה של הדיון, די בכך שהמבקש הצביע על ירידה משמעותית בשער המניה של החברה אשר אירעה בד בבד עם פרסום הדיווח המיידית המלא בנושא כדי לעמוד בנטל להראות שקיימת אפשרות סבירה שתתקבל טענתו בנוגע לנזק שנגרם למשקיעים בשל הפרת חובות הדיווח.

עמדות רשות חדשות בנושא דיווחים מידיים

17.

17.1 [עמדה משפטית מספר 19-104: דיווח בדבר חקירה פלילית או הליך בירור מנהלי של רשות ניירות ערך](#) (15 באוקטובר 2024)

לעמדת סגל הרשות, מקום שהרשות פתחה בחקירה פלילית או בבירור מנהלי בעניינים של תאגיד מדווח, בעל שליטה בתאגיד או נושאי משרה בו, על התאגיד לפרסם דיווח מיידית מכוח תקנה 36 לתקנות הדוחות. מאחר והליכי אכיפה הם הליכים מתמשכים, יש להמשיך לעדכן את ציבור המשקיעים ביחס לכל ההתפתחויות המהותיות שיתרחשו בהמשך לפתיחת החקירה או הבירור. הרשות פירטה בעמדתה את האירועים המהותיים בהליכים פליליים ובהליכים מנהליים שבעטיים יש לפרסם דיווח מיידית.

עוד צוין בעמדה, כי הדיווח המיידית, ובפרט הדיווח בשלבים המוקדמים, יהיה ככלל תמציתי ויכלול פירוט קצר, בעיקר בדבר סוג ההליך ואופי החשדות ופרסומו ייעשה בתיאום ואישור של סגל הרשות.

בהמשך לעמדה האמורה, בחודש נובמבר 2024 הרשות פרסמה את [שו"ת מספר 104.32 בנושא דיווח בדבר חקירה פלילית או הליך בירור מנהלי של רשות ניירות ערך](#), לפיה במקרה שבו דירקטור מכהן בשני תאגידים מדווחים והרשות פתחה בחקירה פלילית או בהליך אכיפה מנהלי בענייניו של אחד מהם (בסעיף זה: "התאגיד האחר"), ובמסגרת כך גם בענייניו של אותו דירקטור (בקשר עם כהונתו כדירקטור בתאגיד האחר), התאגיד (שלא נפתחה נגדו חקירה או הליך מנהלי ואין לו קשר ישיר לכך) לא נדרש להוציא דיווח מיידית במועד פתיחת החקירה או ההליך המנהלי, אלא באפשרותו לדווח לראשונה אודות אירוע זה בשלבים מתקדמים יותר, לפי העניין (בחקירה פלילית - במועד שבו מתקבלת החלטה לשקול העמדה לדין של הדירקטור בכפוף לשימוע, ככל שתתקבל, ובהליך בירור מנהלי - במועד הגשת כתב טענות בידי הרשות נגד הדירקטור, ככל שיוגש).

17.2 [שו"ת 104.31 - הסכם מקדים](#) (אוגוסט 2024)

הרשות הבהירה, כי הסכמות בדבר אופן ניהול המשא ומתן והתנהלות הצדדים במהלכו (כדוגמת התחייבות לסודיות (NDA) או התחייבות להימנע מניהול משא ומתן עם גורם אחר במהלך תקופה מוגבלת (NO SHOP)) אינן בגדר הסכמות בדבר עיקרי תנאי העסקה. על-כן, הסכמים המסדירים הסכמות מסוג זה בלבד, אינם עולים כדי "הסכם מקדים", כהגדרת המונח בתוספת החמישית לתקנות הדוחות.

17.3 [שו"ת 102.5 - גילוי בדיווח על עסקת מיזוג](#) (אוגוסט 2024)

הרשות הבהירה, כי במקרה בו חברה ציבורית שהנפיקה ניירות ערך המיירים למניות, מדווחת על מיזוג מהותי שכתוצאה ממנו תהפוך לחברה פרטית, עליה לכלול בדוח על המיזוג מידע בדבר היחס בין התמורה המוצעת למניה והתמורה המוצעת לניירות ערך הניתנים למימוש או ההמיירים למניות במסגרת המיזוג לבין מחיריהם בבורסה, בדומה למידע הנדרש בעניין זה במסגרת מפרט הצעת רכש. לעמדת הרשות, המידע האמור הינו מידע חשוב למשקיע סביר, בין היתר מאחר שתוצאת המיזוג שקולה במהותה לתוצאות הצעת רכש. עוד הבהירה הרשות, כי בנוסף לציון הפרמיה שתמורת

העסקה משקפת ביחס למחיר המניה של החברה בבורסה ללא דילול, יש לציין גם את הפרמיה ביחס למחיר המניה בבורסה בדילול מלא.

17.4 [שו"ת 104.27 - עסקה לרכישת נכס מהותי](#) (אפריל 2024)

הרשות הבהירה כי חלה חובה לדווח על התקשרות של תאגיד בעסקה לרכישת נכס מהותי גם כאשר הנכס הנרכש הוא ניירות ערך של תאגיד אחר וניירות הערך לא יקנו לו שליטה בתאגיד האחר. בהקשר זה ציינה הרשות כי בהתאם להגדרת המונחים "רכישה" ו"נכס" בתקנה 36(א1) לתקנות הדוחות, מקום בו הנכס הנרכש הוא ניירות ערך של תאגיד אחר, משמעות המונחים האמורים הינה קבלת שליטה בניירות הערך שנרכשו ולא שליטה בתאגיד האחר, ולפיכך הדיווח המידי דווח בהתאם להוראות התקנה הנ"ל.

17.5 [שו"ת 104.28 - עסקה לרכישת נכס מהותי](#) (אפריל 2024)

הרשות הבהירה, כי בדיווח מידי אודות התקשרות בעסקה לרכישת נכס מהותי הכוללת רכישה ניירות ערך של תאגיד אחר, נדרש לפרט על כל אחד מבין הרווח הגולמי, הרווח התפעולי והרווח הנקי, במסגרת הגילוי בדבר נתוני הרווחיות של התאגיד האחר. זאת, על מנת לשקף למשקיעים את מצבו הכספי של התאגיד האחר ותוצאות פעילותו, בהתאם להוראות פרט 2(2) (ב) לתוספת החמישית לתקנות הדוחות, לפיו נדרש לכלול בדיווח המידי כאמור נתונים כספיים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של התאגיד האחר. כן הוסיפה הרשות, כי תאגיד רשאי לכלול במסגרת הדיווח המידי מדדים פיננסיים שאינם מבוססים על כללי חשבונאות מקובלים (Non GAAP) וזאת כמידע נוסף ונלווה לנתונים הכספיים, ובכלל זה נתוני הרווחיות, אשר מבוססים על כללי החשבונאות המקובלים.

17.6 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי-גילוי נתונים כספיים של תאגיד נרכש](#) (28 ביולי 2024)

חברה ציבורית פרסמה דיווח מידי בנוגע להתקשרות עם צדדים שלישיים בהסכם להכנסת פעילות לחברה בדרך של מיזוג ורכישה. במסגרת הדיווח המידי מסרה החברה בין היתר, מידע תמציתי אודות הפעילות הנרכשת, אך לא צוינו נתונים כספיים אודות החברות הנרכשות והתקינה החשבונאית לפיה נערכו דוחותיהן הכספיים, וזאת בניגוד להוראות התוספת החמישית לתקנות הדוחות.

החברה טענה, בין היתר, שלא היה בידה המידע הנדרש במועד הדיווח והיעדר מהותיות המידע. הרשות לא קיבלה טענות אלו ודחתה בנוסף את טענת החברה כי מדובר בטעות אנוש לא מכוונת.

17.7 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין הפרה של איחור בדיווח מידי על הפסקת התקשרות מוקדמת](#) (28 ביולי 2024)

בחודש אוקטובר 2022 חברה ציבורית פרסמה דיווח מידי אודות הודעה שקיבלה חברה בת שלה מספק שלה על סיום התקשרות בשני הסכמים ביניהם, המהווים הסכמים מהותיים עבור החברה, וזאת בתוקף מחודש אפריל 2024 (לאחר 18 חודשי הודעה מוקדמת). החברה דיווחה כי היא בוחנת את השפעת סיום ההתקשרויות וכי עלולה להיות לכך השפעה שלילית על הכנסותיה. החברה המשיכה והתייחסה לנושא זה בדוחות העייתיים העוקבים. במסגרת בדיקת דוחות שערכה הרשות לחברה (כשנה לאחר מכן), התברר, כי החברה קיבלה בחודש אוקטובר 2023 הודעה נוספת מהספק ("ההודעה השנייה"), לפיה הוא יתחיל לעבוד מחודש ינואר 2024 (כשלושה חודשים טרם מועד סיום ההתקשרות) עם מפיץ חדש במקביל לעבודתו עם חברת הבת, ובהתאם תהיה הפחתה הדרגתית בפעילות שלו עם חברת הבת כבר ממועד זה. לעמדת החברה הבת, האמור בהודעה השנייה מהווה הפרה של חובת הספק לתת הודעה מוקדמת על הפסקת ההתקשרות. בעקבות דרישת הרשות, דיווחה החברה על ההודעה השנייה שהתקבלה מהספק.

לעמדת הרשות, החברה הפרה את החובה שלה לפרסם דיווח מידי מעדכן לפי תקנה 37א2 לתקנות הדוחות שכן ההפסקה המוקדמת העמיקה את הפגיעה הכמותית לכלכלית על החברה. יצוין, כי הרשות דחתה את טענות החברה לפיהן ההודעה השנייה אינה אירוע המחייב דיווח מידי ואינה בגדר התפתחות מהותית וכי החברה פעלה לפי נהלי הדיווח הפנימיים שלה ותוכנית האכיפה הפנימית.

17.8 שו"ת 113.9א - גילוי נדרש בדוח מידי בדבר הצעה פרטית (אפריל 2024)

הרשות הבהירה כי הגילוי המפורט בדבר היחס באחוזים בין מחיר מניה מוצעת לבין מחירה בבורסה, כאמור בשו"ת 113.9, נדרש, בהתאם להוראות תקנות 4(א) (10) (ד), 20(4) ו-21(2) לתקנות ניירות ערך (הצעה פרטית של ניירות ערך בחברה רשומה), התש"ס-2000, בדוח מידי בדבר הצעה פרטית חריגה, הצעה פרטית מהותית והצעה פרטית שאינה הצעה פרטית חריגה או מהותית.

18. עמדות ועדכונים חשבונאיים נבחרים

במהלך שנת 2024 הרשות פרסמה עמדות והחלטות אכיפה בנושאים חשבונאיים שונים הנוגעים לדוחות הכספיים. על אף שמזכר זה אינו עוסק בחלק ג' לדוח התקופתי (הדוחות הכספיים), להלן תובא רשימת פרסומים חשבונאיים עיקריים:

18.1 החלטה מספר 4-99 בעניין קיום מנחים לבחינת מהותיות של טעות בדוחות כספיים ועמדה משפטית מספר 24-105 בדבר אופן פרסום דוחות כספיים מתוקנים (7 בפברואר 2024)

הרשות פרסמה נוסח מעודכן של העמדה. למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא ראי/ה כאן.

18.2 שו"ת 105.35 - חוות דעת רואה החשבון המבקר הכוללת הסתמכות על ביקורת רואה חשבון זר (ינואר 2024)

הרשות הבהירה כי חוות דעת של רואה חשבון מבקר, בה הוא מציין כי לא ביקר את הדוחות הכספיים של החברות המוחזקות על-ידי התאגיד, אשר נכסיהן והכנסותיהן מהווים את עיקר הנכסים או עיקר ההכנסות של התאגיד המדווח, וכי חוות דעתו מבוססת על חוות דעת של רואי חשבון זרים, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות תקנה 9 לתקנות הדוחות.

18.3 החלטה מספר 35-105 בדבר חוות דעת רואה חשבון מבקר לתקופות השוואה (4 בדצמבר 2024)

הרשות הביעה עמדתה, כי הגישה אותה יש לאמץ לעניין הכללת מידע השוואתי בדוחות כספיים, הינה גישת הדוחות הכספיים השוואתיים, לפיה חוות דעת רואה החשבון המבקר מתייחסת לכל תקופה עבודה מוצגים דוחות כספיים (בשונה מגישת המספרים המקבילים לפיה חוות דעת רואה החשבון המבקר מתייחסת לתקופה השוטפת בלבד).

לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא כאן.

18.4 עמדת סגל חשבונאית מספר 11-99: השפעת הפרת אמות מידה על סיווג התחייבויות כשוטפות או כלא שוטפות (העמדה פורסמה לראשונה ביום 14 באפריל 2024 ותוקנה בחודש אוגוסט 2024)

בהמשך להחלטות אכיפה חשבונאיות קודמות בנושא (החלטת אכיפה 1-17 ו-החלטת אכיפה 2-17), הרשות פרסמה עמדה זו במטרה לסייע לתאגידי המדווחים בניתוח השפעת הפרת אמות מידה פיננסיות על סיווג התחייבות כשוטפת או כבלתי שוטפת בדוחותיהן.

בין היתר, הובהר כי כאשר ישות מפרה אמת מידה פיננסית במועד הדיווח והדבר מקים למלווה זכות להעמדת ההתחייבות לפירעון לפי דרישה, הישות נדרשת לסווג את ההתחייבות למועד הדיווח כהתחייבות שוטפת, גם אם לאחר תקופת הדיווח ועובר למועד פרסום הדוחות הכספיים ויתר הגורם המממן על זכותו להעמדה לפירעון מידי מכוח הפרת אמת המידה הפיננסית. כמו-כן, במקרה בו ויתר הגורם המממן על זכותו להעמדה לפירעון מידי אך הוא יבחן את אמת המידה בתקופות עוקבות, סיווג ההתחייבות בדוחות כספיים עוקבים תלויה בממצאי הבחינה.

בנוסף, אם בתקופה העוקבת להפרה החברה אינה נדרשת לבחינת קיומה של אמת המידה, אך עליה לעמוד באמת המידה בתוך תקופה שלא תעלה על 12 חודשים מתום תקופת הדיווח של התקופה העוקבת, עמדת סגל הרשות הינה, כי על החברה לסווג בדוחות הכספיים העוקבים את ההתחייבות כהתחייבות שוטפת. ככלל, במקרים בהם החברה צופה הפרה של אמת מידה ומגיעה להסכמה עם המלווה עובר להפרה, לפיה המלווה יוותר על זכותו לפירעון מידי מכוח ההפרה הצפויה, יש לסווג את ההתחייבות כהתחייבות בלתי שוטפת.

- 18.5** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-5 - איבוד שליטה בחברה מוחזקת](#) (ניתנה בפברואר 2024 ופורסמה באפריל 2024)
- חברה התקשרה בעסקה למכירת 50% מהון המניות של חברה בת שלה לצד שלישי. תנאי העסקה העיקריים כללו הוראות לעניין ההתקשרות בין החברה לחברה הבת בהסכמי ניהול, תפעול ותחזוקה, שתי אופציות לרכישה חוזרת של החלק שנמכר לרוכש, אופן חישוב מחיר מימושן של האופציות והקנס שיוטל על החברה בגין אי מימוש האופציות כאמור, וכן הוראות לעניין סוג ואופן קבלת החלטות בדירקטוריון החברה הבת, לרבות החלטות מסוימות שבהן תידרש הסכמת שני הצדדים.
- החברה סברה, כי עם השלמת עסקת המכירה היא תאבד את השליטה בחברה הבת בנימוק כי לא תהא לחברה יכולת לקבל החלטות בחברה הבת בנושאים העיקריים. הרשות לא קיבלה את עמדת החברה. סגל הרשות מצא, כי אף-על-פי שהחשיפה של הרוכש לתשואות נובעת מהחזקה ב-50% ממניות החברה הבת, האופציות והקנס בגין מובילות למסקנה כי השקעת השותף היא עסקה מימונית, ולכן יש להתייחס אל זכויות הרוכש להשתתפות בקבלת החלטות בחברת הפרויקט כזכויות מגינות.
- בנוסף, סגל הרשות סבר כי התשלומים הקבועים הנובעים מההסכמים בהן התקשרו החברה והחברה הבת, צריכים להיות מובאים בחשבון במסגרת הערכת השליטה על החברה הבת, שכן בין היתר, יש להתחשב גם בחשיפה לתשואות שאינה נובעת ישירות מהחזקה במניות.
- 18.6** [עמדת סגל חשבונאית מספר 5-11: הצגת רכיב מימון משמעותי בדוח על הרווח או ההפסד](#) (5 בפברואר 2024).
- 18.7** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-1 - הכרה בהפסדי אשראי בעקבות צירוף עסקים](#) (ניתנה בפברואר 2023 ופורסמה בפברואר 2024).
- 18.8** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-2 - הצגת תקבולים ממכירת נדל"ן להשקעה בדוח על הרווח או ההפסד](#) (ניתנה בנובמבר 2023 ופורסמה בפברואר 2024).
- 18.9** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-3 - הכרה בהכנסה מדמי הצלחה כתמורה משתנה](#) (ניתנה בנובמבר 2023 ופורסמה בפברואר 2024).
- 18.10** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-6 - חלוקות בין ההון והרווח המיוחסים לבעלים לבין זכויות שאינן מקנות שליטה בעת קיומה של אופציה לרכישת זכויות המיעוט](#) (ניתנה במאי 2024 ופורסמה בספטמבר 2024).
- 18.11** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-7 - שינוי סיווג דירות למגורים מנדל"ן להשקעה למלאי](#) (ספטמבר 2024).
- 18.12** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-9 - גריעת התחייבות פיננסית](#) (ניתנה בספטמבר 2024 ופורסמה בדצמבר 2024).
- 18.13** [החלטת אכיפה 24-11 - מועד ההכרה בהכנסה מעמלות שהתקבלו מראש](#) (ניתנה במאי 2024 ופורסמה בדצמבר 2024).
- 18.14** [החלטת אכיפה חשבונאית 24-12 - הכרה בנכס בגין עלויות לקיום חוזה](#) (ניתנה באוקטובר 2024 ופורסמה בדצמבר 2024).
- 18.15** [מענה לפנייה מקדמית - שינוי מדיניות חשבונאית להיוון עלויות מימון למקדמות בגין נדל"ן להשקעה](#) (פורסם בפברואר 2024) (לנוסח הפנייה לרשות ראי/ה [כאן](#)).
- 18.16** [מענה לפנייה מקדמית - שינוי מדיניות חשבונאית בקשר עם סיווג תשלומי ריבית בדוח תזרים מזומנים](#) (פורסם בפברואר 2024) (לנוסח הפנייה לרשות ראי/ה [כאן](#) ו**כאן**).
- 18.17** [מענה לפנייה מקדמית - שינוי מדיניות חשבונאית בעניין סיווג תקבולי דיבידנד בדוח תזרים המזומנים](#) (פורסם באפריל 2024) (לנוסח הפנייה לרשות ראי/ה [כאן](#) ו**כאן**).

18.18 [מענה לפנייה מקדמית - שינוי מדיניות חשבונאית בקשר עם היוון עלויות אשראי](#) (פורסם באוקטובר 2024) (לנוסח הפנייה לרשות ראי/ה [כאן](#)).

18.19 [מענה לפנייה מקדמית - שינוי מדיניות חשבונאית בקשר עם היוון עלויות אשראי](#) (פורסם באוקטובר 2024) (לנוסח הפניות לרשות ראי/ה [כאן](#) ו**כאן**).

18.20 [מענה לפנייה מקדמית - הטיפול החשבונאי ברכישת אתר לייצור חשמל בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה](#) (פורסם באוגוסט 2024) (לנוסח הפנייה לרשות ראי/ה [כאן](#)).

18.21 [החלטה בתחום תאגידים מספר 1-2024: דחיית יישום מוקדם של תקן דיווח כספי בין-לאומי 18 \(IFRS 18\)](#) (5 באוגוסט 2024)

בחודש אפריל 2024 פרסמה הוועדה לתקינה חשבונאית בינלאומית את תקן דיווח כספי בינלאומי 18 - הצגת דוחות כספיים ("התקן"), בו נקבעו הוראות בדבר חלוקת הדוח לקטגוריות לרבות סכומי משנה חדשים (חברות יציגו דוח רווח והפסד בחלוקה לשלוש קטגוריות עיקריות: פעילות תפעולית, פעילות השקעה ופעילות מימון); דרישת גילוי בדבר מדדי ביצוע ניהוליים (MPMs); וכן דרישות לקיבוץ ולפיצול מידע. אף-על-פי שהתקן קובע כי יש ליישמו עבור תקופות דיווח שנתיות החל מיום 1 בינואר 2027, צוין כי אימוץ מוקדם של התקן מותר.

הרשות עשתה שימוש בסמכותה מכוח תקנה 3א לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, לפיו היא רשאית לאסור על אימוץ מוקדם של תקן חשבונאות חדש, והחליטה כי אימוץ מוקדם יתאפשר רק החל מיום 1 בינואר 2025 (דוח כספי לרבעון הראשון של שנת 2025). עמדת סגל הרשות מפרטת את התהליכים שעל תאגידים המבקשים ליישם את התקן לבצע, הן מבחינת היערכות פנים תאגידית והן מבחינת הגילוי לציבור בדבר תהליך יישום התקן והשלכותיו. נוסף על כך, הרשות ציינה מספר סוגיות שעל תאגידים כאמור לבחון אגב אימוץ התקן, כגון אמות מידה פיננסיות, תגמולים לנושאי משרה, וההשפעה על סימני אזהרה.

19. [שו"ת 103.36 - גיוס מהציבור לאחר שינוי עסקי התאגיד](#) (אוגוסט 2024)

הרשות הבהירה כי בהתאם לכלל 2(7) לכללי ניירות ערך (מקרים שבהם פרסום דוח הצעת מדף יהיה טעון היתר מאת רשות ניירות ערך), התשע"ו-2016, נדרש היתר הרשות לפרסום דוח הצעת מדף במצב בו תאגיד מדווח השלים בחודש אפריל עסקה למכירת מלוא פעילותו העסקית ועסקה לרכישת תאגיד הפועל בתחום אחר ("התאגיד הנרכש"), וזאת כאשר בחודש מאי באותה שנה התאגיד ביקש לפרסם דוח הצעת מדף בטרם פרסם דוחות כספיים פרופורמה או דוחות כספיים של התאגיד הנרכש לשנת הדיווח הקודמת. בנוסף, במקרה האמור, כאשר אישור האסיפה הכללית של בעלי מניות התאגיד התקבל על בסיס דוחות התאגיד הנרכש ליום 30 בספטמבר של השנה הקודמת, התאגיד נדרש לפרסם את מלוא המידע הנדרש בדוח התקופתי של התאגיד לשנת הדיווח הקודמת, לרבות דוחות כספיים פרופורמה או דוחות כספיים של פעילות התאגיד הנרכש לשנת הדיווח הקודמת, עובר לפרסום דוח הצעת המדף ובהתאם למועדים שנקבעו [בעמדה משפטית מספר 103-31: פרק הזמן הנדרש ממועד פרסום דוח הצעת מדף ועד למועד תחילת התקופה להגשת הזמנת](#) (בהתייחס למקרים שבהם פרסום דוח תקופתי או רבעוני סמוך לפני פרסום דוח הצעת המדף). בהיעדרם של דוחות כספיים מסוג זה, אין בידי המשקיעים מידע עדכני על פעילות התאגיד.

20. [עדכון מדיניות הרשות בנושא איגוח](#) (31 במרס 2024)

סגל הרשות החליט לעדכן את [מסמך המדיניות בנושא פיתוח שוק האיגוח הציבורי \("מסמך המדיניות"\)](#), אותו הרשות פרסמה בחודש יוני 2020. מטרת מסמך המדיניות הייתה בין היתר, להציג את המאפיינים של עסקאות איגוח פשוטות ולהגביר את הוודאות המשפטית בקרב גורמים השוקלים הנפקה ציבורית של אג"ח מגובות בנכסים. אחד המאפיינים שהוצגו במסמך המדיניות היה חובת דירוג כפול של שתי חברות דירוג נפרדות. לאחר בחינה מחודשת של מאפיין זה, החליט סגל הרשות לעדכן את מסמך המדיניות ולהסתפק בדירוג של חברת דירוג אחת בלבד.

בהקשר זה, יצוין כי בחודש יולי 2024 [ועדת שרים לענייני חקיקה אישרה את הצעת החוק לאסדרת עסקאות איגוח](#). הצעת החוק אושרה בהמשך לתזכיר חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023 (ראי/ה [כאן](#)) ולתזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' ...), התשפ"ג-2023 (ראי/ה [כאן](#)), שפורסמו שניהם ביום 30 ביולי 2023.

21. תקנות החברות (הקלות לחברות שניירות ערך שלהן רשומים למסחר בבורסה מחוץ לישראל) (תיקון). התשפ"ד-2024 (12 במרס 2024)

התיקון לתקנות כולל הקלות חדשות בתחולת דיני החברות במספר היבטים, כמו גם התאמות נדרשות בתקנות הקיימות, עבור חברות שהתאגדו בישראל ונסחרות בחו"ל ועבור חברות כפולות (שנסחרות במקביל בישראל ובחו"ל), וכן הרחבת תחולה של ההקלות שחלות על חברות חו"ל בלבד, כך שיחולו גם על חברות כפולות.

ההקלות מתייחסות בין היתר, לנושאים הבאים: (א) אופן הודעה על היעדרו או קיומו של עניין אישי של בעל מניה המשתתף בהצבעה; (ב) העלאת רף ההחזקות הנדרש ביחס להצעת מועמד לכהונת דירקטור בידי בעל מניה (מ-1% ל-5% מזכויות ההצבעה); (ג) הקלה לעניין חלוקה בדרך של רכישה עצמית שאינה מקיימת את מבחן הרווח כך שיתאפשר לחברות חו"ל וחברות כפולות לקבל בדירקטוריון החלטה על ביצוע רכישה, מבלי לפנות לבית המשפט, בכפוף לתנאים שנקבעו; (ד) הרחבת ההקלה לעניין פטור מחובת צירוף כתב הצבעה והודעות עמדה באופן שדי יהיה בציות לדין הזר גם אם הדין הזר לא מחייב את החברה; ו- (ה) הרחבת ההקלה לעניין המועד הקובע באופן שניתן יהיה לקבוע מועד קובע שחל עד 60 ימים לפני מועד האסיפה (חלף 40 ימים) והסרת המגבלה החלה על חברה כפולה (לפיה על המועד הקובע לחול לאחר מועד זימון האסיפה).

22. הצעת חוק לעידוד פעילות בשוק ההון (תיקוני חקיקה). התשפ"ד-2024 (26 ביוני 2024)

הצעת החוק כוללת תיקונים מוצעים לחוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 ("חוק השקעות משותפות בנאמנות") וחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ("חוק הייעוץ"), וזאת בהמשך לתזכיר החוק שפורסם קודם לכן בנושא (ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בחודש ינואר 2024 בעניין תזכיר החוק כאן).

עיקרי התיקונים המוצעים: (א) לחוק ניירות ערך - מוצע להאריך את תקופת הפירעון של ניירות ערך מסחריים לתקופות נוספות שלא יעלו על שנה אחת כל אחת, ובלבד שתקופת הפירעון הכוללת לא תעלה על חמש שנים. כמו-כן, מוצע לאפשר לחברות דואליות להירשם למסחר בישראל גם אם הנפיקו יותר מסוג מניות אחד; (ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות - מוצע לייצר את התשתית המשפטית להשקעה של לקוחות קמעונאיים בישראל בנכסים אלטרנטיביים. לשם כך מוצע ליצור סוג חדש של קרן נאמנות "קרן השקעות פרטיות בנאמנות"; ו- (ג) לחוק הייעוץ - מוצע לקבוע מהו ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי ולקבוע לעיסוק בהם מתווה אסדרה ייעודי מותאם.

23. חובת הגשות מקוונות והגדרת מען דיגיטלי ברשם החברות (יוני 2024)

ביום 27 ביוני 2024 נכנס לתוקף תיקון מס' 35 לחוק החברות, בעניין מעבר להגשות מקוונות לרשם החברות ובעניין חובת קיום מען דיגיטלי. לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא כאן.

24. חוק החברות (תיקון מס' 37). התשפ"ד-2024 (15 בספטמבר 2024) (אין לבלבל עם הצעת חוק החברות (תיקון מס' 37) שעניינו ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה!)

במסגרת התיקון האמור נכללו הוראות שונות שנועדו לשפר את מהימנות המרשמים שמנהל רשם החברות ולהקל את הבירוקרטיה החלה על חברות, ובכלל זה: (א) קיצור פרק הזמן להגשת תביעות חוב בהליכי פירוק מרצון; (ב) ביטול החובה החלה על חברת חוץ להמצאת תרגום עברי של מסמכי ההתאגדות שלה ככל שהעותק שהוגש הוא באנגלית; ו- (ג) הוספת הסדר המסמך את רשם החברות למחוק חברות פרטיות שאינן חברות אג"ח ממרשמי הרשם, תוך הסדרת הדרך והתנאים להפעלת סמכות המחיקה והאופן והתנאים להחייאת חברה שנמחקה.

התיקון קובע כי ממועד מחיקת החברה יראו את החברה כמחוסלת, אך אין בכך כדי לגרוע מאפשרות פירוקה מרצון או מסמכות בית המשפט לפרק אותה לפי כל דין, וכן אין בחיסול החברה עקב מחיקתה כדי לגרוע מחבות בעל מניות או נושא משרה (לפי סעיפים 192-193 ו-252-254 לחוק החברות, בהתאמה) שהתגבשה לפני שהחברה נמחקה. בנוגע למי שהיה בעל שליטה בחברה שחוסלה עקב מחיקתה כאמור (קרי, מי שרשום במרשם כבעל מניות של 50% או יותר מההון המונפק) תמשיך לחול הוראת סעיף 362א(ג)(1) (ג) (2) לחוק החברות, לפיה הרשם מוסמך לסרב לרשום חברה שבעל מניות בה היה בעל שליטה בחברה שנמחקה כאמור, וזאת עד לחיסולה לאחר פירוק לפי כל דין. בנוסף, הוסדרו התנאים לביטול מחיקה על-ידי רשם החברות ובית המשפט.

25. [החלטת דירקטוריון הבורסה בעניין תיקון הנחיות הבורסה - הכללת קרנות גידור בהגדרת החזקות ציבור](#)
(24 בדצמבר 2024)

דירקטוריון הבורסה קיבל החלטה לשנות את המונח "החזקות ציבור" המופיע בהנחיות לפי החלק השני והרביעי לתקנון הבורסה, כך שניירות ערך המוחזקים על-ידי בעל עניין שהינו קרן גידור ייחשבו כהחזקות ציבור (בדומה להחרגה הקיימת ביחס לבעל עניין המשתייך לקבוצת דיווח מוסדית), וזאת בכפוף להגבלות המפורטות בהחלטה, ביניהן: שיעור החזקה של עד 15% מסך הון המניות של החברה; לקרן אין זכות למנות דירקטור או נציג מטעמה בדירקטוריון החברה; ומסירת הצהרה לבורסה שתכלול, בין היתר, כי מספר השותפים המוגבלים בה הינו לפחות 20. התיקון האמור טעון את אישור הרשות.

למונח "החזקות ציבור" וכך גם לתיקון המוצע, השלכות על הנחיות הרישום של חברה חדשה, על הנחיות הרישום של חברה נסחרת, על ההנחיות של הקצאה פרטית, על הנחיות השימור, וכן על היכללות חברות במדדים השונים.

ההחלטה פורסמה בהמשך [לטיטסה להערות הציבור](#) שפרסמה הבורסה ביום 3 בנובמבר 2024.

26. עדכונים בנוגע להודעות על שינויים בהחזקות בעלי עניין

26.1 [הסדר אכיפה מנהלית בקשר לאי מסירת הודעת בעל עניין על החזקותיו בחברה ציבורית](#)
(8 ביולי 2024)

המשיב השקיע בחברה ציבורית בחודש נובמבר 2020 במסגרת שני הסכמי הלואה, ובתמורה הוקצו לו החל מחודש דצמבר 2020 ועד לחודש ינואר 2022 מניות ואופציות שונות. במהלך חודש ינואר 2022 הפך המשיב לבעל עניין בחברה (עם שיעור החזקה של 8.4%), אך לא הודיע לה על כך. גם בין החודשים פברואר עד אוגוסט 2022 חלו שינויים בשיעור החזקותיו, אך הוא לא מסר על כך הודעה לחברה. המשיב חדל להיות בעל עניין בחודש ספטמבר 2022 וגם על כך לא נמסרה כל הודעה לחברה.

לאור האמור נמצא כי המשיב ביצע ברשלנות חמש הפרות מנהליות של אי הודעה לחברה על החזקותיו כבעל עניין בחברה, כאשר היה עליו לדעת שיש בכך כדי להטעות משקיע סביר, והוטל עליו עיצום כספי.

26.2 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי דיווח על שינויים באחזקות בחברה מוחזקת של החברה](#)
(28 ביולי 2024)

הרשות הטילה על יו"ר דירקטוריון לשעבר בחברה ציבורית עיצום כספי בגין אי-דיווח על שינויים בהחזקותיו של היו"ר במניות של חברה מוחזקת, שגם היא ציבורית ואשר פעילותה מהותית לפעילות החברה, כאשר עלה משיעור החזקות של 0.01% ל-0.02%. החברה פרסמה על הרכישות אותן הוא ביצע באיחור של כ-130 ימים.

26.3 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין איחור בדיווח על מי שנעשה בעל עניין בתאגיד](#)
(9 ביולי 2023)

חברה קיבלה אופציות שניתנות למימוש למניות רגילות בחברה ציבורית. המימוש בוצע במנות ובאחד המימושים הפכה החברה לבעלת עניין מכוח החזקות בחברה הציבורית, אך היא לא הודיעה על כך לחברה הציבורית. החברה טענה בין היתר, שהואיל והגידול בהחזקות נבע ממימוש אופציות ולא על דרך של רכישה ומכיוון שהחברה הציבורית ידעה על המימוש, היה מצופה שתתריע על כך.

הרשות לא קיבלה את הטענה וקבעה שחובתו של המחזיק לעדכן את התאגיד שהוא הפך לבעל עניין בתאגיד ו/או שחלו שינויים בהחזקותו ו/או שהוא חדל להיות בעל עניין, וכי החובה חלה בכל דרך של רכישת מניות, לרבות בדרך של מימוש אופציות. עוד ציינה הרשות, כי החברה הציבורית לא יכלה לדעת בוודאות על הפיכתה של החברה לבעלת עניין בה ועל שיעור החזקותה המדויק כי המימוש נעשה במנות.

בנוסף, במועד ביצוע ההפרה לא היה כל בעל עניין אחר בחברה הציבורית מכוח החזקות, מה שמעצים את חשיבות המידע, ובהקשר זה ציינה כי בעקבות הדיווח על הפיכתה של החברה לבעלת עניין בחברה הציבורית, נרשמה עלייה חריגה במחיר המניה של החברה הציבורית.

27.1 החלטה של המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשאלה באילו נסיבות תשלום המשולם לבעלי מניות מקופת החברה מכוח זכות הקבועה בתקנון ייחשב לדיבידנד¹⁸
(21 בינואר 2024)

חברה הגישה לבית המשפט בקשה לאישור חלוקת דיבידנד שאינה מקיימת את מבחן הרווח, כאמור בסעיף 303 לחוק החברות. בהמשך לפיצול פעילויות של החברה, חלו שינויים בזיהוי בעלי המניות בחברה חדשה שהועברה אליה חלק מפעילות החברה. כפי שנקבע בתקנון החברה, הזכאים לכספים שיתקבלו אצל החברה בעקבות מכירה של החזקותיה בחברה החדשה כאמור, הם מי שהיו בעלי מניותיה לפני סבב גיוס מסוים שביצעה החברה, ללא תלות בשאלת היותם בעלי מניותיה במועד החלוקה. מתוך תמורת המכירה החברה ביקשה לחלק 94% מהתמורה כדיבידנד למי שמחזיקים במניותיה כיום ו-6% הנותרים מהתמורה הוא חלקם של הזכאים שמכרו מניותיהם ואינם עוד בעלי מניות בחברה. לטענת החברה סכום זה אינו דיבידנד והוא ישולם לאותם זכאים ואין צורך באישור לשם ביצוע החלוקה.

בית המשפט בחן האם התשלום המשולם לבעלי המניות מקופת החברה מהווה דיבידנד, וציין כי יש לבחון את מהות התשלום והזכאות לקבלתו, כאשר אישור בית המשפט לחלוקה לפי סעיף 303 לחוק החברות, אינו נדרש כאשר מדובר בתשלום מכוח התחייבויות תקפות שהחברה נטלה על עצמה שאינה דיבידנד. במקרה דנן נקבע כי הזכאות לתשלום אינה צמודה למניה, ולמעשה ההחזקה במניות, במועד שהוגדר על-ידי החברה כמועד ההחלטה על חלוקת הדיבידנד, היא נתון חסר משמעות לעניין עצם הזכאות, ולכן אין מדובר בחלוקת דיבידנד ולא נדרש אישור בית המשפט לחלוקה.

27.2 פסק דין בעניין אישור חלוקה שאינה מקיימת את מבחן הרווח¹⁹ (28 במרס 2024)
פסק הדין כולל חידושים שונים בנוגע לבקשות לאישור חלוקה שאינה מקיימת את מבחן הרווח לפי סעיף 303 לחוק החברות ואופן יישום מבחן יכולת הפירעון בחלוקה, ובכלל זה כי בעת בחינת התקיימותו של מבחן יכולת הפירעון יש להביא בחשבון חבובות פוטנציאליות בהתאם לתוחלתן. לפרטים נוספים, ראו/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא זה [כאן](#).

27.3 חברות נסחרות המחלקות דיבידנד יחויבו להכריז על סכום הדיבידנד הסופי למניה, כנהוג בעולם
(מאי 2024)

ביום 1 בפברואר 2025 ייכנס לתוקפו תיקון בהנחיות הבורסה, לפיו הודעת חברה על חלוקת דיבידנד תכלול את סכום הדיבידנד הסופי למניה, עוד לפני היום שנקבע על-ידי החברה לזכאות לדיבידנד, וזאת בשונה מהנהוג עד כה, בו חלק מהחברות דיווחו על סכום הדיבידנד הכללי, ממנו חושב סכום הדיבידנד למניה. עוד קובע התיקון, כי ניתן יהיה לעדכן את סכום הדיבידנד הסופי למניה עד 2 ימי מסחר לפני היום הקובע לתשלום. למזכר שפורסם ללקוחות משרדנו בנושא, ראו/ה [כאן](#).

27.4 תזכיר חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2025)
התשפ"ה-2024, פרק 1: חברות ממשלתיות (4 בנובמבר 2024)

על מנת לאפשר להתבסס על ההכנסות מהחברות הממשלתיות בתכנון תקציב המדינה ולאור הגידול בהכנסה הצפוי מחלוקת עודפי דיבידנדים, ובשים לב למצבה הכלכלי של מדינת ישראל, מוצע לתקן את סעיף 33 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, כך שלצורך אישור החלטת הדיקטוריון בדבר ייעוד רווחיה של חברה ממשלתית או בדבר חלוקה, יידרש רק אישור ההחלטה על-ידי רשות החברות הממשלתיות, ולא יידרש אישור האסיפה הכללית בחברה ממשלתית, גם אם הדבר נדרש בהתאם למסמכי היסוד של החברה.

¹⁸ ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 43964-07-23 ג'גהספייס סטטוטוריות בע"מ נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (21 בינואר 2024).

¹⁹ ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 15304-06-23 אגד חברה לתחבורה בע"מ נ' רשם החברות (28 במרס 2024).

ה. נושאי ממשל תאגידי המצריכים בחינה ו"תחזוקה" תקופתית

28. עסקאות בעלי שליטה

28.1 חידוש עסקאות בעלי שליטה

בהתאם לסעיף 275(א) לחוק החברות, ככלל נדרש לחדש אישורן של עסקאות בעלי שליטה, הנכללות בגדר סעיף 275(א) לחוק החברות, מדי שלוש שנים (כאשר ביחס לעסקאות בעלי שליטה לפי סעיף 270(4) רישא לחוק החברות, ניתן לקבוע תקופה העולה על שלוש שנים, אם ועדת הביקורת אישרה כי תקופה ארוכה יותר סבירה בנסיבות העניין).

28.2 בחינה ואישור שנתיים של אמות המידה שקבעה ועדת הביקורת בקשר לעסקאות עם בעלי עניין

בהתאם להוראות סעיף 117 לחוק החברות, ועדת הביקורת מוסמכת לסווג עסקאות בעלי עניין כעסקאות זניחות, מהותיות, חריגות ושאינן חריגות, וכן לקבע הליכים תחרותיים ביחס לעסקאות בעלי עניין שאינן זניחות. בהתאם, נקבע אופן אישור העסקה. בהתאם לאותו סעיף, וחלף קביעה פרטנית ביחס לסיווג כל עסקה ועסקה, רשאית ועדת הביקורת לקבוע, אחת לשנה מראש, נהלים שונים הכוללים אמות מידה לסיווג עסקאות כאמור. ככל שוועדת הביקורת קבעה נהלים כאמור ועל-מנת לשמור על תוקפם, היא תידרש לבחון ולאשר מחדש את אמות המידה לגופן ואת התאמתן לחברה בחלוף שנה ממועד אישור הנהלים לאחרונה. בהתאם, סעיף 117 האמור כולל את האפשרות לאמץ נהלים בעניינים הבאים:

- (א) אמות מידה לסיווג עסקאות כחריגות/בלתי חריגות ו/או כזניחות ולסיווג פעולות כמהותיות/בלתי מהותיות;
- (ב) אמות מידה לקביעת הליך תחרותי או הליך אחר בעסקאות בעלי שליטה;
- (ג) אמות מידה לקביעת אופן האישור של עסקאות בעלי שליטה שאינן זניחות ואינן חריגות, ולסיווגן.

29. תפקידים נוספים של ועדת הביקורת

פרט לתפקידיה של ועדת הביקורת בכל הנוגע לעסקאות בעלי עניין, אנו מפנים את תשומת הלב לתפקידיה הנוספים של ועדת הביקורת, הקבועים בס"ק (1) ו-(3)-(6) לסעיף 117 לחוק החברות, ובהם: עמידה על ליקויים בניהול העסקי של החברה (ראי/ה שאלה 21 ב**שאלון הממשל התאגידי שפרסמה הרשות** בנוגע לעריכת דיון לעניין ליקויים כאמור לפחות פעם בשנה ללא נוכחות נושאי משרה שאינם חברי הוועדה); בחינה של תוכנית העבודה של המבקר הפנימי ובחינת מערך הביקורת הפנימית של החברה ותפקוד המבקר הפנימי; בחינת היקף עבודת רואה החשבון המבקר ושכרו (ראי/ה בהקשר זה גם סעיף 30 להלן); וכן קביעת הסדרים לגבי אופן הטיפול בתלונות עובדים.

לקראת אישור הדוחות השנתיים, מוצע שהתאגידים יבחנו נושאים אלה וייערכו לדיונים בוועדת הביקורת לצורך השלמת חוסרים, ככל שקיימים.

30. כללי התנהגות מוצעים לדירקטורים לקידום איכות הביקורת על הדוחות הכספיים (Best Practice)

(20 באוקטובר 2021)

בחודש אוקטובר 2021 הרשות פרסמה מסמך הכולל כללי התנהגות מוצעים לדירקטורים לשם קידום איכות הביקורת על הדוחות הכספיים, הנוגעים בעיקר לממשק עם רואה החשבון המבקר של החברה. לפרטים נוספים, ראי/ה מזכר שפורסם ללקוחות משרדנו [כאן](#).

31. תנאי כשירות ו"זיקה" של דירקטור חיצוני/בלתי תלוי לחברה

לאור החשיבות הרבה של עמידת הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים בכל תנאי הכשירות הקבועים בדיון, וההשלכות לאי עמידה בתנאי הכשירות (לדוגמה בקשר עם תוקף אישורים של עסקאות בעלי עניין על-ידי ועדת הביקורת או ועדת התגמול ואישור הדוחות הכספיים על-ידי הוועדה לבחינת דוחות כספיים), אנו ממליצים כי כל תאגיד מדווח יערוך בחינה תקופתית בדבר עמידתם של הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים המכהנים בו בתנאי הכשירות שנקבעו בדיון (ובפרט היעדר קיומה של "זיקה") וכי לא אירע שינוי כלשהו בנסיבות המועד בו נבדקו לאחרונה תנאי כשירותם כאמור. המלצתנו האמורה עולה גם בקנה אחד עם שאלה 3 בנוסח שאלון הממשל התאגידי שפרסמה הרשות, שבוחנת האם בשנת

הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראות סעיפים 240(ב) ו-1(ו) לחוק החברות בעניין היעדר "זיקה", וכן כי מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונת דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי, לפי העניין.

יצוין, כי בשנים האחרונות פרסמה הרשות תשובות לפניות מקדמיות של חברות שונות שעניינן בין היתר כשירות של מועמד לכהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי. ראו/ה בין היתר, [פנייה מקדמית בנושא התנאים בהם שותף לשעבר בפירמת רואי חשבון רשאי להתמנות לדח"צ בחברה ציבורית אשר מקבלת במועד מינוי, או קיבלה בעבר, שירותי ביקורת או ייעוץ מהפירמה](#) (פורסם באוקטובר 2024).

מדיניות תגמול

32.

בהתאם להוראות סעיף 267 לחוק החברות, נדרשים התאגידים המדווחים ככלל לאשר את מדיניות התגמול לכל הפחות אחת לשלוש שנים כאשר הדירקטוריון גם נדרש לבחון מעת לעת את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה להוראות סעיף 267 לחוק החברות (המונה שיקולים שיש לשקול בעת קביעת מדיניות התגמול). בנוסף, בהתאם לסעיף 118א לחוק החברות, אחד מתפקידיה של ועדת התגמול הוא להמליץ לדירקטוריון על עדכונה מעת לעת של מדיניות התגמול ולבחון את יישומה.

בחינה תקופתית של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך

33.

בהמשך למסמך מדיניות האכיפה שפרסמה הרשות בחודש יולי 2019, ולפרסומים קודמים של הרשות בנושא,²⁰ יוזכר כי הרשות עשויה להתחשב ביישום אפקטיבי של תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך בתקופה הרלוונטית לביצוע הפרה, וזאת במקרים בהם מושתת אחריות ישירה ברשלנות על החברה או על נושאי המשרה בה, ובמקרים בהם מושתת אחריות פיקוחית נגזרת על המנכ"ל. בנוסף, אחד מהשיקולים שתבחן הרשות בבואה להחליט האם קיימת בתאגיד תוכנית אכיפה יעילה הינו קיומו של מנגנון פיקוח ומעקב אחר הפעלתה של תוכנית האכיפה וכן מנגנון עדכון תקופתי ביחס אליה. עוד יוזכר, כי לעמדת הרשות, כחלק מעדכון תוכנית האכיפה הפנימית יש לערוך סקר ציות אחת לארבע שנים לפחות (או לפי הנדרש באורח שוטף ככל שהיו התפתחויות מהותיות בתאגיד ובסביבתו).

מעקב אחר סיום כהונה של נושאי משרה

34.

34.1 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי-דיווח על סיום כהונתו של דירקטור חיצוני ואי-כהונת דירקטור חיצוני יותר מ-90 ימים](#) (28 ביולי 2024)

הרשות הטילה על שותפות מוגבלת עיצום כספי בגין שתי הפרות: (1) אי-דיווח על פקיעת כהונת הדירקטורית החיצונית במועד הפקיעה; ו- (2) אי-כהונה של דירקטור חיצוני בחברה במשך למעלה מ-90 ימים כנדרש מכוח סעיף 239(א) לחוק החברות.

34.2 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי-כהונת דירקטור חיצוני יותר מ-90 ימים](#) (28 ביולי 2024)

הרשות הטילה על חברה ציבורית עיצום כספי בשל כך שמעל 200 יום לא כיהנו בחברה שני דירקטורים חיצוניים כנדרש מכוח סעיף 239(א) לחוק החברות (לאור התפטרותם של שני הדירקטורים החיצוניים הקודמים ומשך הזמן שעבר עד למועד מינוי שני דירקטורים חיצוניים חדשים).

34.3 [דרישה לתשלום עיצום כספי בגין אי-דיווח אודות נסיבות סיום כהונתו של מנכ"ל שיש להביא בפני המחזיקים](#) (1 בינואר 2024)

במסגרת דיווח מיידי של שותפות מוגבלת ציבורית אודות סיום כהונתו של המנכ"ל צוין, כי הפרישה אינה כרוכה בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות ערך של התאגיד. על-פי פרסומים בתקשורת סיום העסקת המנכ"ל אירע על רקע ניסיונו לפנות למשקיעים במטרה להקים קרן השקעות מתחרה לשותפות המוגבלת. בעקבות פניות הרשות לשותפות, פרסמה השותפות דיווח

²⁰ ראו/ה מסמך הקריטריונים שפרסמה הרשות להכרה בתוכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך וניהול ההשקעות מחודש אוגוסט 2011. המסמך זמין [כאן](#). ראו/ה גם מסמך שאלות ותשובות שפורסם בנושא בחודש אוגוסט 2012, הזמין [כאן](#). בנוסף, ראו/ה מסמך מדיניות האכיפה שפרסמה הרשות בחודש יולי 2019, הזמין [כאן](#).

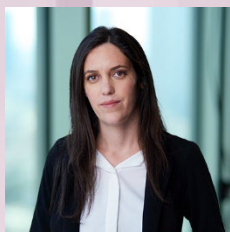
משלים, במסגרתו ניתן גילוי לכך שהפרישה כרוכה בנסיבות שיש להביאן לידיעת המחזיקים בניירות ערך של השותפות.

בהחלטת העיצום הכספי הודגש, כי נסיבות פרישה של נושא משרה שבהן יש לציבור עניין, עשויות להיות רבות ומגוונות, הן נסיבות הקשורות באופן ישיר לפעילות התאגיד, והן נסיבות אישיות הנוגעות לכשירות נושא המשרה להמשיך לכהן בתפקידו בתאגיד. לעמדת הרשות, יש לבחון האם לציבור עניין בנסיבות הפרישה, בין אם הפרישה נעשית בהסכמה או שלא בהסכמה, בהחלטה חד-צדדית על סיום העסקה, בדרך של התפטרות, פיטורין או בכל דרך אחרת. במקרה דנן, נקבע כי נסיבות פרישתו של המנכ"ל עולות כדי מידע חשוב למשקיע הסביר, ולפיכך על השותפות הוטל עיצום כספי.

* * *

מובהר, כי הסקירה לעיל הינה אינפורמטיבית ותמציתית בלבד, במטרה להפנות את תשומת הלב לקיומו של עדכון בנושא מסוים, ואין בה כדי לסכם את מלוא חובות הדיווח החלות על תאגידים מדווחים או להוות חוות דעת משפטית. ככל שמתעורר צורך בייעוץ משפטי קונקרטי בקשר עם הנושאים המוצגים בסקירה זו, מוצע לפנות לקבלת ייעוץ ייעודי על בסיס נסיבות כל מקרה ומקרה.

**בכל שאלה או צורך בהבהרה בקשר עם העניינים המפורטים בסקירה זו,
ניתן לפנות לאנשי הקשר שלכם במשרדנו או ל:**

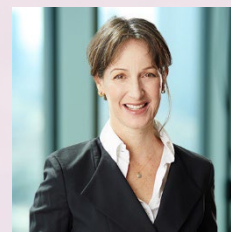
הדס פוגוזליץ בר אל
עורכת דין,
מחלקת תאגידים ושוק הון
גולדפרב גרוס זליגמן

hadas.pb@goldfarb.com
03-6089802

הדר ציקינבסקי שהרבני
שותפה,
מחלקת תאגידים ושוק הון,
גולדפרב גרוס זליגמן

hadar.sharabani@goldfarb.com
03-6089332

תמר לוז
שותפה, ראש תחום שוק הון,
מחלקת תאגידים ושוק הון,
גולדפרב גרוס זליגמן

tamar.luz@goldfarb.com
03-6089850

כותבות המזכר:
עו"ד תמר לוז, עו"ד הדר ציקינבסקי שהרבני, עו"ד הדס פוגוזליץ בר אל, גב' מיראא נסיראת וגב' רותם נוי.